

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zdravotně sociální fakulta

**Historie a současnost aktivit organizace
NESEHNUTÍ Brno s uprchlíky**

bakalářská práce

Autor práce: Zdenka Szabová
Studijní program: Sociální politika a sociální práce
Studijní obor: Sociální práce ve veřejné správě

Vedoucí práce: Mgr. Radek Gális

Datum odevzdání práce: 7.5.2012

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 7.5.2012

.....

Zdenka Szabová

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce panu Mgr. Radku Gálisovi za odbornou pomoc, věcné připomínky a za veškerý čas, který mi věnoval.

OBSAH

ÚVOD	7
1 MIGRACE A UPRCHLICTVÍ.....	9
1.1 Základní termíny.....	9
1.2 Fenomén migrace.....	10
1.2.1 Institut azylu a mezinárodní dokumenty o ochraně uprchlíků	11
1.2.2 Migrace a uprchlické vlny v Evropě po 2. světové válce.....	12
1.2.3 Společný evropský azylový systém.....	12
1.2.4 Pevnost Evropa.....	13
1.3 Česká společnost a její vztah k migrantům a uprchlíkům	14
1.3.1 Migrační politika České republiky	15
1.3.2 Azylová zařízení a doplňkové služby.....	16
1.3.3 Organizace občanské společnosti pro pomoc uprchlíkům	16
2 OBČANSKÁ SPOLEČNOST	18
2.1 Vymezení pojmu občanská společnost.....	18
2.1.1 Obnova občanské společnosti po roce 1989.....	18
2.2 Subjekty organizované občanské společnosti.....	19
2.2.1 Právní formy subjektů občanské organizované společnosti.....	20
2.2.2 Financování organizací občanské společnosti.....	22
3 CÍLE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	24
3.1 Cíl a smysl práce.....	24
3.2 Hypotéza	24
3.3 Dílčí cíle.....	25
3.4 Metodologie a metody	25
3.4.1 Kvalitativní a kvantitativní výzkum	26
3.4.2 Základní údaje o provedeném výzkumu.....	27
4 VÝSLEDKY	28
4.1 Internetový on-line výzkum.....	28

5	NESEHNUTÍ – NEzávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ	40
5.1	Historie organizace NESEHNUTÍ Brno	40
5.1.1	Poslání a hodnoty	40
5.1.2	Zdroje, cíle a strategie NESEHNUTÍ.....	41
5.1.3	Kampaně.....	42
5.2	AKTIVITY ORGANIZACE NESEHNUTÍ S UPRCHLÍKY	43
5.2.1	„S.O.S. Čečensko“	43
5.2.2	„Bezpečí pro uprchlíky“	45
5.2.3	Aktivita s uprchlíky	46
5.2.4	Multikulti Challenge: Accepted! – Společně k rozmanitosti	51
5.3	Diskuse.....	52
6	ZÁVĚR	54
7	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	55

Seznam použitých zkratk

ČR – Česká republika

EU – Evropská unie

FF – Filozofická fakulta

FSS – Fakulta sociálních Studií

NESEHNUTÍ – Nezávislé sociálně ekologické hnutí

NIF – Nadační investiční fond

OAMP – Odbor azylové a migrační politiky

OSN – Organizace Spojených národů

Phare – program nevratné pomoci EU zemím střední a východní Evropy

Refu-fest – Multikulturní festival

CEAS – společný evropský azylový systém

SMS – služba krátkých textových zpráv

SOZE – Sdružení občanů zabývajících se emigranty

STEM – Středisko empirických výzkumů

UNHCR – Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky

ÚVOD

Politická mobilizace a stažení sovětské moci na konci osmdesátých let 20. století v zemích střední a východní Evropy vedly ke zhroucení totalitních režimů a ukončení studené války. V postkomunistických zemích se začaly budovat demokratické instituce, obnovovat občanská společnost a otevřely se nové možnosti a příležitosti jak vystoupit z privátní sféry do veřejného prostoru.

Po odstranění komunistických režimů zesílila zahraniční migrace. Středoevropské země se díky své geografické poloze a politickým změnám začaly v oblasti migrace měnit z původně zdrojových zemí na tranzitní a později cílové. S příchodem migrantů a uprchlíků se brzy po roce 1989 muselo vypořádat i Československo, později Česká republika.¹

První vlna uprchlíků přišla do Československa z území bývalé Jugoslávie v srpnu 1990. Teprve s jejich příchodem se začala vytvářet migrační a azylová politika a budovat systém péče o uprchlíky. Státní správa ani česká společnost nebyla dostatečně připravena na příchod migrantů a soužití s lidmi z jiných kulturních prostředí. Tématem migrace a pomocí uprchlíkům se začala zabývat některá sociální hnutí a nevládní neziskové organizace.

Nezávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ - NESEHNUTÍ Brno tématu migrace a uprchlictví systematicky věnuje od dob kampaně „S.O.S Čečensko“ a „Bezpečí pro uprchlíky“. V současné době realizuje program „Společně k rozmanitosti“, jehož cílem je snížit míru xenofobie a předsudků v České republice, zlepšit veřejné mínění a informovanost o migraci, přispět ke změně české migrační politiky, podporovat integraci a *„nacházet možnosti vzájemného porozumění si i přes vnímání jinakosti, (která může být dána sociálními, rasovými, národnostními, jazykovými, kulturními či náboženskými rozdíly) a vytvářet prostor pro tolerantní a vstřícné soužití ve společnosti.“*²

¹ Česká a Slovenská Federativní Republika zanikla k 31.12. 1992. Od 1. ledna 1993 se Česká republika a Slovenská republika osamostatnily a staly se subjekty mezinárodního práva.

² NESEHNUTÍ. *Společně k rozmanitosti*. [online] [cit. 2012-05-01]. Dostupné z: <http://spolecnekrozmanitosti.cz/>

Hlavní cíl bakalářské práce je vymezen samotným názvem – historie a současnost aktivit organizace NESEHNUTÍ Brno s uprchlíky. Hlavní cíl byl doplněn hypotézou: *„Organizace Nesehnutí věří, že jedině vzděláváním může přispět k předcházení sociálního napětí v České republice a zabezpečit bezproblémové soužití lidí z různého kulturního prostředí a posilování občanské společnosti, do které jsou uprchlíci začleňováni“.*

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. První kapitola teoretické části je věnována fenoménu migrace, institutu azylu, mezinárodní ochraně uprchlíků a snaze zemí sjednocených v EU zamezit nelegální migraci. V krátkosti se zabývá migrační politikou ČR a vztahem české veřejnosti k migrantům a uprchlíkům. Obsahem druhé kapitoly je občanská společnost a její organizovaná část. Vymezuje subjekty organizované občanské společnosti, popisuje právní formy a legislativní předpisy a zabývá se financováním.

Praktická část je věnována organizaci NESEHNUTÍ Brno a kampaním zaměřeným na uprchlíky. K potvrzení nebo vyvrácení hypotézy byl zvolen kvantitativní internetový výzkum.

1 MIGRACE A UPRCHLICTVÍ

1.1 Základní termíny

Dříve než se začnu zabývat fenoménem migrace, považuji za vhodné věnovat pozornost objasnění základních termínů vztahujících se k tématu.

Migranti a ekonomičtí migranti

Migranti jsou osoby, které se z nejrůznějších důvodů dobrovolně přesunuly do jiné země s úmyslem trvale nebo dlouhodobě se tam usadit, ekonomičtí migranti se rozhodli opustit zemi z důvodů finančních, ve snaze zajistit si lepší život.³

Uprchlík

Podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků je uprchlíkem osoba „*kteřá se nachází mimo svou vlast a má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodu příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastáváním určitých politických názorů, je neschopna přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám, odmítá ochranu své vlasti...*“.⁴

Osoba bez státní příslušnosti

Osobou bez státní příslušnosti je osoba, která není považována za občana žádného státu, nebo také osoba, která nemůže využít základních práv, jež v její vlasti přísluší občánům této země. V souladu s českou právní úpravou (zákon č. 40/1993 Sb., o nabytí a pozbytí státního občanství ČR, Úmluva o omezení případů bezdomovectví) se osoba bez státního občanství označuje pojmem „bezdomovec“ a absence státní příslušnosti termínem „bezdomovectví“. Osoby bez státní příslušnosti jsou často přehlíženou skupinou, které hrozí odepření základních lidských práv.

³ UNHCR. Lidé bez státního občanství. *Na cestě k občanství*. [online]. [cit. 2012-05-01]. Dostupné z Definice podle UNHCR. Dostupné z <http://www.unhcr.org/cz/komunipomahame/lide-bez-statniho-obcanstvi.html>

⁴ OSN: *Ženevská konvence*. [online]. [cit. 2012-05-01]. Dostupné z: <http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/uprchlici.pdf>

1.2 Fenomén migrace

Sociologický slovník definuje **migraci** jako pohyb osob, skupin nebo větších celků obyvatel v geografickém a sociálním prostoru spojený s přechodnou nebo trvalou změnou místa pobytu (Jandourek, 2001).

Svět je v neustálém pohybu. Lidé se od svého počátku přemisťovali z místa na místo, hledali obživu, útočiště, bezpečí před pronásledováním, mučením a zabíjením. Migrace je důležitá strategie přežití, kterou si lidé osvojili v přímém kontaktu s přírodními i lidmi způsobenými pohromami (Hugo, 2008:1).

Nejčastější důvody pro rozhodnutí opustit domov jsou občanské nepokoje, válečné konflikty, genocidy, politická a náboženská perzekuce, diktátorské režimy, porušování lidských práv, chudoba a nezaměstnanost, přírodní katastrofy, devastace životního prostředí, nedostatek pitné vody a zdravotní péče. Jen za posledních dvacet let vyvolaly uprchlické krize etnické čistky v Bosně a Hercegovině (1992-1995), genocida ve Rwandě, občanská válka v Sierra Leone (1991-2002), rusko – čečenská válka (1994 – 1997; 1999-2009), občanská válka v Demokratické republice Kongo, válka v Afghánistánu (trvá od r. 2001), humanitární krize v zemích Afrického rohu, arabské revoluce (2010-2012).

Proces globalizace, levná mezinárodní doprava, moderní informační a komunikační technologie usnadňují a zrychlují přemisťování lidí z jedné země do druhé, ale i přemisťování v rámci jednotlivých kontinentů. Migrací jsou zasaženy všechny země. Podle Populační divize Spojených národů (UNPD), počet migrantů v roce 2010 činil 214 milionů obyvatel (3% světové populace). Nejčastěji migranti směřují do USA, Německa, Kanady, Francie, Velké Británie, Španělska, Austrálie, Itálie a Japonska. Plné čtyři pětiny všech uprchlíků světa hostí rozvojové země. Největší populace uprchlíků se nachází v Pákistánu, Iránu a Sýrii (Stojanov 2011).

Významné migrační proudy a problémy s integrací migrantů do nových majoritních společností představuje jeden z nejcitlivějších a současně potencionálně nejvýbušnějších problémů lidstva v blízké budoucnosti (Drbohlav 2007).

1.2.1 Institut azylu a mezinárodní dokumenty o ochraně uprchlíků

Poskytování azylu (ochranného pobytu) lidem v nebezpečí má hluboké kořeny a je součástí humanitních tradic. Právo na azyl je jedním ze základních lidských práv zakotvených v čl. 14 Všeobecné deklarace lidských práv: „Každý má právo vyhledat si před pronásledováním útočiště v jiných zemích a požívat tam azylu“⁵.

Jedním z prvních mezinárodních dokumentů týkajících se uprchlictví jsou Úmluva o mezinárodním postavení uprchlíků z roku 1933 a Úmluva o postavení uprchlíků z Německa z roku 1938. Úmluvy sjednané před rokem 1948 zajišťovaly poskytnutí určitého druhu ochrany specifické skupině obyvatel například Rusům po bolševické revoluci, Arménům po turecké genocidě, Němcům a Židům po nástupu Hitlera k moci (Molek 2010:7).

Po 2. světové válce se začala prosazovat nová pravidla smluvního i obyčejového charakteru. Za základ mezinárodního práva moderní ochrany uprchlíků je považována Úmluva o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951 (dále jen Ženevská konvence), ve znění Newyorského protokolu ze dne 31. ledna 1967.

Ženevská konvence „reviduje a sjednocuje předchozí mezinárodní dohody“ (Jelínková 2001:77). Je postavena na individuálním přístupu k uprchlíkovi, definuje pojem uprchlík, stanovuje vzájemné povinnosti uprchlíka a státu, vymezuje minimální standardy pro zacházení s uprchlíky a zakotvuje princip non-refoulement, podle kterého žádný smluvní stát nevyhostí nebo nevrátí uprchlíka „na hranici zemí, ve kterých by jeho život či osobní svoboda byly ohroženy na základě jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení“⁶. Právní principy zakotvené v Ženevské konvenci a jejím Protokolu se staly součástí dalších významných mezinárodních a vnitrostátních právních norem.

⁵ OSN: *Všeobecná deklarace lidských práv*. [online]. [cit. 2012-05-01]. Dostupné z: <http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/vseobecna-deklarace-lidskych-prav.pdf>

⁶ Výhody ustanovení čl. 33, odst. 1, Ženevské konvence nemohou být požadovány uprchlíkem, který z vážných důvodů může být považován za nebezpečného v zemi, ve které se nachází, nebo který poté co byl usvědčen konečným rozsudkem ze zvláště těžkého trestného činu, představuje nebezpečí pro společnosti této země (čl. 33, odst. 2).

Mezinárodního uprchlické právo je tvořeno množstvím mezinárodních a regionálních předpisů a jeho cílem chránit osoby žádající o mezinárodní ochranu a osoby, kterým byl udělen status uprchlíka. Předpisy mezinárodního uprchlického práva a významné lidsko-právní předpisy jsou uvedeny v příloze č. 1.

1.2.2 Migrace a uprchlické vlny v Evropě po 2. světové válce

Po ukončení druhé světové války došlo v Evropě k velkému přesunu obyvatel v souvislosti se změnou státních hranic, nedobrovolným odsunem některých skupin obyvatelstva a návratem vymístěných osob. Poválečná západní Evropa trpěla nedostatkem pracovních sil, a proto si některé severoevropské a západoevropské země přizvaly „hostující dělníky“ a po jistou dobu podporovaly migraci levných pracovních sil z Turecka, severní Afriky, Řecka, jižního Španělska a Itálie⁷.

Přistěhovaleckou vlnou byly zasaženy bývalé koloniální mocnosti jako Francie, Velká Británie a Nizozemí. Do zemí západní Evropy směřovali i uprchlíci z komunistických zemí střední a východní Evropy. Další migrační vlna proběhla v 80. a 90. letech 20. století, když po vojenských převratech začali do evropských zemí nově přijíždět migranti a uprchlíci z latinské Ameriky, Indočíny a později z Afriky, Asie a Blízkého východu (Giddens 1997). Na konci 90. let 20. století se znovu zvýšil počet žadatelů o azyl. Vlna uprchlíků přišla ze zemí bývalé Jugoslávie a menší uprchlickou vlnu vyvolaly konflikty na území bývalého Sovětského svazu.

1.2.3 Společný evropský azylový systém

Členské země sjednocené v EU se azylovou politikou začaly intenzívně zabývat od konce 90 let 20. století. Zavedením jednotného trhu a odstraněním vnitřních hranic v rámci Evropských společenství/Evropské unie se otevřel rozsáhlý prostor pro volný pohyb osob. Ukázalo se, že šance žadatelů o udělení mezinárodní ochrany se lišily

⁷ Spisovatel Max Frish v souvislosti se smlouvou o nábore pracovních sil uzavřenou mezi Německem a Tureckem výstižně uvedl: „Zavolali jsme pracovní sílu a přišli lidé“.

podle země, ve které byla žádost podána. Amsterodamskou smlouvou se vízová azylová a migrační politika přesunula z třetího pilíře do prvního a stala se tak součástí evropského *acquire*⁸.

První konkrétní kroky k vytvoření společného evropského azylového systému (CEAS) byly učiněny na summitu ve finském Tampere (1999), kde byla zdůrazněna potřeba komplexního přístupu k migraci a přijaty první zásady. Na výsledky summitu později navázal tzv. Haagský program (2004), který stanovil, že cílem členských států EU je postupné vytvoření prostoru svobody, bezpečnosti a práva, který bude otevřen těm, kteří pod tlakem okolností oprávněně hledají ochranu.

Jedním z významných evropských dokumentů vztahujících se k azylovému právu je tzv. Dublinská smlouva z roku 1990 (tzv. Dublin I), která byla později nahrazena Nařízením Rady ES č. 343/2003 (tzv. Dublin II). Dublinská smlouva určuje stát zodpovědný za posouzení žádosti o poskytnutí mezinárodní ochrany. Občané třetích zemí mohou požádat o mezinárodní ochranu pouze v prvním státě EU, do kterého vstoupili.

1.2.4 Pevnost Evropa

Vytvoření CEAS je od počátku spojováno s bojem proti nelegální migraci. Po teroristickém útoku z 11. září 2001 se začala uplatňovat politika upřednostňování bezpečnosti před občanskými právy, což vedlo k celkovému zpřísnění azylových politik a hraničních kontrol. Ve snaze udržet migranty za hranicemi EU uzavíraly některé země externí dohody o zabránění vstupu do země se severoafrickými diktátory.⁹ Takováto opatření mohou fakticky poškozovat uprchlíky, pro které se Evropa stává pevností.

⁸ *Acquire* znamená právo, pravidla

⁹ V roce 2003 byla uzavřena dohoda mezi Španělskem a Marokem výměnou za pomoc ve výši 390 milionů dolarů.

Od konce 90. let tuniský prezident Zin al Abidin Bin Ali pomáhal zničit tranzit migrantů přes Tunisko výměnou za ekonomickou spolupráci a obchodní výhody

V roce 2004 byla uzavřena dohoda mezi Itálií a Libyí, na nátlak Itálie EU zrušila ekonomické sankce a zbraňové embargo. V roce 2008 Itálie s Libyí uzavřely „přátelský pakt“

„Rostoucí restrikce týkající se poskytování azylu v Evropě jsou důkazem až příliš reálné „pevnosti“ pro ty, kteří zde hledají útočiště“ (Joly et al. 1997).

Upozornit veřejnost na porušování lidských práv uprchlíků a migrantů v Evropě má za úkol celoevropská kampaň s názvem „When you don't exist. Cílem kampaně je informovat veřejnost o aktuálních tématech jako je vytlačování migračních kontrol za hranice EU, zadržování migrantů, nevyhovující podmínky v detenčních centrech a kriminalizace migrace. Také Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky zahájil ve Střední Evropě online kampaň o dilematu uprchlíků cílem zvýšit povědomí veřejnosti o rozhodování se mezi životem a smrtí¹⁰.

1.3 Česká společnost a její vztah k migrantům a uprchlíkům

Česká společnost neměla s cizinci mnoho zkušeností. S nástupem komunistického režimu se Československo migrantům téměř uzavřelo. Možnosti cestovat do zahraničí byly omezené a mezikulturní vztahy nebyly příliš podporovány. Po roce 1989 se situace změnila. Československo a později Česká republika navázala na tradici azylové země.

Teprve s příchodem prvních uprchlíků v srpnu 1990 se začal budovat systém azylové politiky a péče o uprchlíky. Státní správa a občanská veřejnost musely urychleně zabezpečit ubytování, základní sociální a zdravotní služby a vytvořit potřebný legislativní rámec (Kuric 1997). Česká republika byla postavena před rozhodnutím, jaký zvolit model politiky vůči přistěhovalcům a jakým způsobem má nastavit imigrační politiku (Rabušic 2005).

Z výročních zpráv Ministerstva vnitra ČR, odboru azylové a migrační politiky vyplývá, že počet žadatelů o udělení mezinárodní ochrany od roku 2004 klesá. Jedním z důvodů klesajícího trendu je uplatňování tzv. dublinského systému. České republice se tak „daří“ vracet žadatele do odpovědných členských států až čtyřikrát častěji než je jako odpovědný členský stát přijímá. Výsledkem žádostí o udělení mezinárodní ochrany je v naprosté většině zamítnutí.

¹⁰ Více na <http://www.unhcr.central-europe.org>

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Počet Žádostí	878	18094	8484	11400	5459	4021	3160	1878	1656	1258	833
Azyl Udělen	133	83	103	208	142	251	268	191	157	75	125
Dopl. ochrana udělena							37	191	132	28	104

Zdroj: Údaje odboru azylové a migrační politiky MV ČR, Zpráva o situaci v oblasti migrace na území ČR za rok 2009 doplněná o údaje z roku 2010

Výsledky různých šetření i teoretických studií hovoří o tom, že česká společnost je etnicky homogenní, relativně xenofobní a není nakloněna přijímání vlivů cizích migrantů (Gabal a kol., 2004). Výzkumem veřejného mínění a vztahem české veřejnosti k migrantům, uprchlíkům a menšinám se dlouhodobě zabývá Středisko empirických výzkumů (STEM) a Centrum výzkumu veřejného mínění (CVVM).

1.3.1 Migrační politika České republiky

Gestorem za problematiku mezinárodní migrace a hlavním aktérem při tvorbě migrační politiky je stát, Ministerstvo vnitra České republiky, odbor azylové a migrační politiky (OAMP). První zákon týkající se uprchlíků byl přijat v roce 1990.¹¹ Později byl nahrazen zákonem č. 325/1999 Sb., o azylu. Novelou azylového zákona č. 165/2006 Sb. byla do českého azylového práva inkorporována tzv. kvalifikační směrnice Rady EU, kterou byla vedle azylové ochrany zakotvena i tzv. doplňková ochrana.¹² Kromě azylu uděleného z důvodu uvedených v Ženevské konvenci může být v ČR udělen azyl za účelem sloučení rodiny, humanitární azyl a azyl uprchlíkům, kteří byly za uprchlíky uznány rozhodnutím UNHCR. Česká republika plně harmonizovala vnitrostátní legislativu v oblasti migrace v rámci zemí sjednocených v EU.

¹¹ zákon č. 489/1990 Sb., o uprchlících

¹² Doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje zákonné důvody pro udělení azylu, ale návrat do země původu by mohl být spojen s vážnou újmou, například vykonáním trestu smrti, mučením či jiným nelidským zacházením.

Žadatelům o udělení mezinárodní ochrany je poskytováno ubytování, strava, nutná zdravotní péče a dětem školní vzdělávání. Po udělení azylu mají azylanti téměř stejná práva a povinnosti jako občané České republiky. Azylantům je nabídnuto vstoupit do Státního integračního programu, který má za cíl pomáhat azylantům v jejich začlenění do společnosti, a to zejména nabídkou bezplatné jazykové přípravy a podporou při získávání bydlení (Krchová 2008:34).

1.3.2 Azylová zařízení a doplňkové služby

Správa uprchlických zařízení (SUZ) MV ČR provozuje tzv. azylová zařízení, která slouží k ubytování za podmínek zaručujících zachování lidské důstojnosti. Azylovým zařízením se rozumí přijímací střediska, pobytová střediska a integrační azylová střediska.

Přijímací a pobytová střediska slouží pro první kontakt. Přijímací střediska zajišťují ubytování a provedení vstupních procedur. Pobytová střediska jsou určena pro ubytování do doby pravomocného ukončení správního řízení o udělení mezinárodní či doplňkové ochrany (Matoušek 2007).

Integrační azylová střediska slouží k dočasnému a přechodnému ubytování osob, kterým byla přiznána mezinárodní ochrana. Ve střediscích probíhají bezplatné kurzy českého jazyka zajišťované v rámci Státního integračního programu.

SUZ provozuje kromě azylových zařízení i ***Zařízení pro zajištění cizinců*** a od roku 2009 ***Centra na podporu integrace cizinců***. Centra na podporu integrace cizinců nabízejí výuku českého jazyka, kurzy sociokulturních dovedností a počítačové gramotnosti, propojují aktivity v oblasti integrace cizinců na krajské úrovni a provádí monitoring situací cizinců v jednotlivých krajích.

1.3.3 Organizace občanské společnosti pro pomoc uprchlíkům

Česká veřejnost přistupuje k příchozím stále s nedůvěrou (STEM 2006; Červenka 2008), a proto některá sociální hnutí a neziskové organizace začaly realizovat programy,

kterými se snaží odbourávat předsudky a stereotypní jednání a podporovat aktivní zapojení jedinců do pomoci uprchlíkům.

Tématem migrace a uprchlictví se systematicky zabývá například - Poradna pro uprchlíky, Centrum pro otázky migrace, SOZE, Organizace pro pomoc uprchlíkům, Amnesty International, Berkat, Člověk v tísni, Multikulturní centrum, Liga lidských práv, sdružení Tolerance a občanská společnost, Slovo 21, Česká katolická charita, Centrum pro integraci cizinců, Poradna pro integraci, sbory Českobratrské církve evangelické, Nezávislé sociálně ekologické hnutí NESEHNUTÍ Brno (Roubalová 2005).

2 OBČANSKÁ SPOLEČNOST

2.1 Vymezení pojmu občanská společnost

Občanská společnost bývá různě definována a v každé zemi má svou specifickou podobu. Obecně lze konstatovat, že občanská společnost se vyvíjí současně s právním státem, rodí se zdola a je základnou pro občanský aktivismus. Ve společnosti plní řadu funkcí. Je zprostředkovatelem zájmů a požadavků občanů směrem ke státu, podílí se na utváření veřejného mínění a kontroluje veřejnou moc. Hlavní hodnota „*spočívá v její mimopolitičnosti, nezávislosti na státní moci a ve schopnosti si tuto nezávislost udržet*“ (Muller 2008:34,36).

Občanskou společnost lze vymezit jako prostor jednání a sdružování se mezi státem, trhem a rodinou, vyplněný řadou dobrovolných, nezávislých, neziskových sdružení, která na straně jedné poskytují občanům platformu pro vyjadřování názorů a na straně druhé poskytují různé služby. Organizovanou část občanské společnosti tvoří různé spolky, sdružení, nadace, církve, obecně prospěšné organizace. Pro tuto oblast se používá řada dalších označení jako např. třetí, neziskový, nevládní, dobrovolnický nebo nezávislý sektor. Neorganizovaná část je tvořena neformálními společenstvími a sítěmi, veřejnými shromážděními, demonstracemi (Skovajsa a kol., 2010).

Propojením politické činnosti a činnosti sociálních hnutí, zejména těch neziskových, se zabývá stále více autorů a odborníků. Jedním z nich je Ondřej Císař, který se zaměřuje na formování občanských hnutí po roce 1989 zejména na území českého státu.

2.1.1 *Obnova občanské společnosti po roce 1989*

Přirozený vývoj české občanské společnosti byl přerušen nejprve nacistickým a později komunistickým režimem. Obnova občanské společnosti po roce 1989 představuje proces vytváření společenského prostředí, legislativního i ekonomického rámce důležitého pro vznik a působení organizací občanské společnosti, ale i proces

učení se občanskému jednání a chování. Významnou roli v procesu obnovy sehrává i postoj politických elit.

První polovina 90. let 20. století byla poznamenána sporem o charakter a roli občanské společnosti mezi exprezidentem V. Havlem a současným prezidentem V. Klausem. Václav Havel vždy podporoval otevřenou občanskou společnost a prosazoval koncept nepolitické politiky (nepolitické v tom smyslu, že se neangažuje v politice stranickým způsobem), zatímco Václav Klaus se netajil obavou z kolonizace demokratické politiky podle něj nikomu neodpovědnými nevládními organizacemi. Nejednalo se pouze o spor dvou významných politických osobností, ale o dva různé přístupy. Různá pojetí občanské společnosti se promítala i v postojích jednotlivých vlád k občanskému sektoru¹³.

Významnou roli pro občanský sektor sehrálo přistoupení České republiky do EU. Evropská unie totiž předpokládá partnerství mezi státem a občanskou společností a požaduje důkazy otevřené a transparentní spolupráce.

Organizace občanské společnosti v ČR jsou předmětem empirického zkoumání od devadesátých let 20. století. Empirickým zkoumáním se zabývají akademické instituce, vysoké školy a samotné organizace občanské společnosti. Specifickou roli má brněnské Centrum pro výzkum neziskového sektoru.

2.2 Subjekty organizované občanské společnosti

Organizace občanské společnosti (dále jen OOS) rozvíjí rozmanité formy činnosti, nabízí pestrou škálu služeb. Nejběžnější formou participace občanů je formální členství, dárcovství a dobrovolnictví. K participaci se řadí i nestraničné politické aktivity jako podepsání petice, demonstrace, příspěvky do tisku apod.

¹³ Spor odstartoval novoroční projev V. Havla v roce 1994

Podle mezinárodně uznávané strukturálně - operacionální definice¹⁴ lze za subjekty OOS považovat takové organizace, které jsou *organizované, samosprávné, nezávislé na státu, mají soukromý charakter, nerozdělují zisk mezi své členy a jsou dobrovolné.*

2.2.1 Právní formy subjektů občanské organizované společnosti

Za OOS jsou v ČR považována občanská sdružení a jejich organizační jednotky, nadace a nadační fondy, obecně prospěšné společnosti, evidované právnické osoby církve. Český právní řád dosud nemá jeden zákon, který by reguloval organizace občanské společnosti. Každý ze subjektů OOS je upraven speciálním zákonem. OOS vznikají na základě registračního principu a ze zákona jsou povinny ve svých zakládajících dokumentech definovat řídicí strukturu, kompetence a povinnosti řídicího orgánu. Nadace, nadační fondy a obecně prospěšné společnosti jsou zřizovány z vůle zřizovatele a vznikají na základě rozhodnutí rejstříkového soudu. Občanská sdružení vznikají na základě rozhodnutí ministerství vnitra a evidované právnické osoby církve na základě rozhodnutí ministerstva kultury. Před založením OOS je potřeba rozhodnout o poslání, cílech a právní formě budoucí organizace. Ke zrušení OOS může dojít z její vůle nebo na základě rozhodnutí krajského soudu (nadace, nadační fondy OPS) a na základě rozhodnutí registrujícího orgánu (občanská sdružení, evidované právnické osoby církve).

Občanská sdružení

Občanská sdružení se řídí zákonem č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších právních předpisů. Podle uvedeného zákona mají občané právo svobodně se sdružovat, zakládat spolky, společnosti, svazy, hnutí, kluby a jiná občanská sdružení, jakož i odborové organizace. Občanským sdružení se rozumí sdružení fyzických a právnických osob, které vzniká za účelem realizace společného zájmu. Občanská sdružení jsou registrována ministerstvem vnitra České republiky a to na základě

¹⁴ Strukturálně-operacionální definici vytvořili v 90. letech 20. stol. Lester M. Salomon a Helmuth K. Anheier. V ČR byla tato definice poprvé použita v české části Mezinárodního srovnávacího výzkumu neziskových organizací Univerzity Johna Hopkinse. Zdroj: Potůček, 1997, Frič a Šilhánová, 2001, in SKOVAJSA a kol., 2010, s. 38)

předložení dvou stejnopisů stanov a návrhu na registraci, podepsaného nejméně třemi členy tzv. „přípravného výboru“. Zakládacím a organizačním dokumentem jsou stanovy.

Nadace a nadační fondy

Nadace a nadační fond je účelové sdružení majetku zřízené za účelem dosahování obecně prospěšného cíle, kterým se rozumí zejména rozvoj duchovních hodnot, ochrana lidských práv nebo jiných humanitárních hodnot, ochrana přírodního prostředí, kulturních památek a tradic a rozvoj vědy, vzdělávání, tělovýchovy a sportu. Nadace a nadační fondy jsou upraveny zákonem č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších právních předpisů. Nadace a nadační fondy jsou vedeny u krajských (v Praze u městských) soudů podle sídla nadace, nadačního fondu v rejstříku nadací a nadačních fondů a to po předložení návrhu na zápis, který musí obsahovat nadační nebo zřizovací listinu, doklad o složení vkladu zřizovatelů do nadačního jmění, čestná prohlášení členů správní rady, dozorčí rady nebo revizora, výpis z rejstříku trestů členů správní a dozorčí rady, ověřené podpisové vzory osob oprávněných jednat jménem nadace, doklad o oprávnění k umístění sídla. Zakládacím dokumentem je nadační nebo zřizovací listina, organizačním dokumentem je statut. Minimální výše nadačního jmění je 500 000,-Kč, výše minimálního vkladu nadačního fondu není stanovena, ale vklad musí být složen.

Obecně prospěšné společnosti

Obecně prospěšnými organizacemi jsou subjekty, které poskytují prospěšné služby všem za stejných podmínek. Zisk nesmí být rozdělován mezi zakladatele nebo zaměstnance, ale musí být použit na financování dalších aktivit společnosti. Obecně prospěšné společnosti se řídí zákonem č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších právních předpisů. Obecně prospěšné společnosti jsou registrovány krajskými (v Praze městským) soudy podle sídla společnosti po předložení návrhu na zápis s těmito přílohami: zakládací smlouva (listina), čestná prohlášení členů správní rady, dozorčí rady, výpisy z rejstříku trestů členů správní rady, dozorčí rady, ověřené podpisové vzory

osob oprávněných jednat jménem obecně prospěšné společnosti, doklad o splnění podmínek pro výkon činnosti, doklad o oprávnění k umístění sídla, prohlášení správce vkladu zakladatelů, je-li vklad vkládán a posudek k cenění nepeněžitých vkladů, pokud jsou vkládány. Zakládacím dokumentem je zakládací smlouva nebo zakládací listina, organizačním dokumentem je statut.

Církevní právnické osoby

Círky jsou soukromoprávní subjekty, které si mohou samy určovat strukturu a v rámci své působnosti zřizovat a rušit útvary, které jsou však jako právnické osoby uznávány jen v rámci církve. Účelová zařízení církví jsou upraveny zákonem č. 308/1991 Sb., o svobodě víry a postavení církví a náboženských společností. Právnická osoba v církvi se stává právnickou osobou podle právního řádu České republiky evidenci na ministerstvu kultury České republiky.

2.2.2 Financování organizací občanské společnosti

Obnova občanské společnosti byla v prvních letech po roce 1989 výrazně podporována ze zahraničí. Do Československa a později do České republiky přicházely zahraniční agentury i jednotlivé evropské vlády s řadou programů a poskytovaly školení, potřebné expertní znalosti i finanční podporu.¹⁵ Jedním z významných zdrojů financování byl například program Phare a strukturální fondy EU. Na podporu OOS byl rozhodnutím vlády ČR v roce 1992 založen Nadační investiční fond (NIF)¹⁶. Stát poskytuje podporu formou dotací (na dotace není právní nárok) a daňových úlev, vkladem výnosů z privatizace do NIF, finančními prostředky ze státních fondů.

¹⁵ Program MATRA-KAP (Malé projekty velvyslanectví) nizozemského zahraničí, Kooperativní nadace pro střední a východní Evropu, British Know How Fund, Westminsterská nadace pro demokracii, Fond bratří Rockefellerů, Nadace Charlese Stewarta Motta, Fordova nadace, Nadace Andrea W. Mellona, Nadace Catharine T. Mac-Arthurové, Fond otevřené společnosti, Národní nadace pro demokracii,

¹⁶ Do NIF bylo převedeno 1% akcií z druhé vlny kuponové privatizace. Finanční prostředky byly poprvé rozděleny v roce 1999.

Základním právním předpisem, který upravuje finanční vztahy ke státnímu rozpočtu je zákon č. 576/1990 Sb., o rozpočtových pravidlech České republiky. Pro OOS je typické vícezdrojové financování:

- veřejné zdroje (dotace ze státního rozpočtu nebo rozpočtu obce, daňové úlevy, poplatkové zvýhodnění, veřejné zakázky, smlouvy o poskytování služeb),
- dárcovství (sponzorské dary, dotace od nadací a nadačních fondů, příjmy z reklamy, příjmy z loterií a her, příjmy z kampaní, veřejných sbírek a charitativních akcí, dárcovské SMS),
- vlastní příjmy (z prodeje zboží nebo služeb, příjmy z majetku, členské příspěvky, podíly, akcie finanční investování),
- zahraniční příjmy (evropské strukturální fondy¹⁷, dary nebo finanční podpora od právnických i fyzických osob se sídlem mimo ČR).

¹⁷ Viz. <http://www.esfcr.cz>

3 CÍLE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

3.1 Cíl a smysl práce

Bakalářská práce se zabývá historií a současností aktivit Nezávislého sociálně ekologického hnutí - NESEHNUTÍ Brno s uprchlíky. Organizace NESEHNUTÍ ve své činnosti propojuje sociální a ekologická témata a je otevřená všem aktivním lidem. Zabývá se tématy, která jsou politickou elitou opomíjena, neboť právě v opomíjených tématech vidí prostor pro občanskou aktivitu vedenou zdola.

Důležité je zmínit, že organizace NESEHNUTÍ se problematice uprchlíků v České republice věnuje až od dob kampaně „S.O.S Čečensko“ a poté kampaně „Bezpečí pro uprchlíky“, která byla v roce 2010 ukončena a přešla v program „Společně k rozmanitosti“. Hlavním cílem současného programu *„je nacházet možnosti vzájemného porozumění si i přes vnímání jinakosti (která může být dána sociálními, rasovými, národnostními, jazykovými, kulturními či náboženskými rozdíly) a vytvářet prostor pro tolerantní a vstřícné soužití ve společnosti.“*¹⁸

Cílem bakalářské práce, jak už vyplývá z názvu, je popsat historii a současnost organizace NESEHNUTÍ a potvrdit nebo vyvrátit hypotézu, že jedině vzděláváním může NESEHNUTÍ přispět k předcházení sociálního napětí v České republice a zabezpečit bezproblémové soužití lidí z různého kulturního prostředí a posilování občanské společnosti, do které jsou uprchlíci začleňováni.

3.2 Hypotéza

Česká společnost ještě před deseti lety nebyla dostatečně připravena na soužití s lidmi z jiného kulturního prostředí. Podle výzkumu agentury STEM v roce 2002 *„považovalo 75% obyvatelstva za přijatelné odesílat uprchlíky automaticky do jiných zemí a 20% dokonce považovalo za možné a správné je automaticky vracet do zemí odkud odešli, 29% obyvatelstva nehodlá tolerovat uprchlíkům zachovávaní kulturních a*

¹⁸ NESEHNUTÍ. *Společně k rozmanitosti*. [online] [cit. 2012-05-01]. Dostupné z: <http://spolecnekrozmanitosti.cz/>

náboženských zvyklostí po příchodu do ČR a 67% lidí by bylo proti vzniku uprchlického tábora v blízkosti svého bydliště.

Uvedená zjištění vedla některá sociální hnutí a organizace občanské společnosti, k tomu, že se začaly snažit odbourávat stereotypní a xenofobní názory české veřejnosti na uprchlíky a podporovat aktivní zapojení jedinců do pomoci uprchlíkům, tak jak prezentovala například kampaň „Bezpečí pro uprchlíky“.

Tato sociální hnutí a organizace občanské společnosti budují i v současné době celou řadu vzdělávacích a osvětových aktivit vedoucích k odbourávání stereotypů u české veřejnosti, šíření informovanosti o migrační politice ČR. Jedním z hlavních důvodů, proč tyto aktivity podporovat a rozvíjet je fakt, že **česká veřejnost přichází a bude přicházet stále častěji do styku s uprchlíky z cizích zemí a jedině povědomí o jejich problémech, právech a také kulturních odlišnostech může zajistit kvalitní soužití ve společnosti, v níž tito lidé mají své místo.**

Odbourávat stereotypy u české veřejnosti a napomáhat uprchlíkům při integraci se snaží organizace NESEHNUTÍ prostřednictvím programu „Společně k rozmanitosti, v němž se zaměřuje na multikulturní ženské skupiny, veřejné informační akce, volnočasové aktivity dětí a zejména na **vzdělávací aktivity**. „*Cílovými skupinami vzdělávacích aktivit jsou hlavně žáci základních škol a studenti středních a vysokých škol v České republice a snažíme se oslovovat i širší veřejnost.*“ **Nezávislé sociálně ekologické hnutí NESEHNUTÍ věří, že jedině tímto vzděláváním může přispět k přecházení sociálního napětí v České republice a posilování občanské společnosti, do které jsou uprchlíci začleňováni.** Tato hypotéza bude v závěru bakalářské práce vyvrácena nebo naopak potvrzena.

3.3 Dílčí cíle

1. dílčí cíl: Analýza historie a současnosti organizace NESEHNUTÍ
2. dílčí cíl: Analýza kampaní zaměřených na uprchlíky

3.4 Metodologie a metody

Bakalářská práce vychází ze znalostí sociologického výzkumu, které jsou nezbytné pro shromažďování dat a jejich následného vyhodnocení. V sociálně-vědním výzkumu

se uplatňují dvě základní formy – kvantitativní a kvalitativní výzkum. S ohledem na téma bakalářské práce a stanovený cíl jsem zvolila kombinaci obou výzkumů.

3.4.1 Kvalitativní a kvantitativní výzkum

J. Hendl uvádí definici kvalitativního výzkumu metodologa Creswella jako *proces hledání porozumění založený na různých metodologických tradicích zkoumání daného sociálního nebo lidského problému. Výzkumník vytváří komplexní holistický obraz, analyzuje různé typy textů, informuje o názorech účastníků výzkumu a provádí zkoumání v přirozených podmínkách*“ (Hendl 2005:50). Cílem kvalitativního výzkumu je **porozumět**, a proto zkoumá problematiku intenzivně, do hloubky a ve skutečném kontextu. Získané informace však nelze generalizovat. Podstatou kvalitativního výzkumu je rozsáhlý sběr různých dat vztahujících se ke zkoumanému případu. Závěrem zkoumání je formulace teorie nebo hypotézy.

Kvantitativní výzkum je založen na *ověřování platnosti teorií, konstruovaných pomocí konceptů a měřených čísly, analyzovaných následně pomocí statistických operací, které mají za cíl zjistit, zda prediktivní zobecnění teorie je pravdivé* (Bártlová).Cílem je ověření předem vyslovených hypotéz

Jedním z nejpoužívanějších a nejběžnějších nástrojů pro sběr dat je dotazník. Dotazník se skládá z předem připravených otázek, které mohou být uzavřené nebo otevřené. Otevřené otázky nenabízejí odpověď, uzavřené otázky nabízejí několik možných variant odpovědí.

Empirická data byla získána pomocí dotazníku. Dotazník jsem vytvořila z 12 uzavřených otázek, z toho dvě otázky jsou dichotomické (nabízejí dvě možné odpovědi).

Otázky č. 1, č. 2 a č. 3 mapují názory a postoje respondentů k uprchlíkům. Otázka č. 4 je zaměřena na zjišťování informovanosti respondentů o migrační politice České republiky. Otázky č. 5, č. 6 a č. 7 mapují, zda se respondenti domnívají, že je česká veřejnost zatížena mýty a předsudky ve vztahu k uprchlíkům. Otázky č. 8 a č. 9 jsou zaměřeny na zjištění účinnosti jednotlivých aktivit. Otázky č. 10, č. 11 a č. 12 zjišťují

jakou formu občanské angažovanosti respondenti preferují a zda jsou přesvědčení o úspěšnosti lokálních hnutí.

Další data pro bakalářskou práci jsou čerpána z oficiálních webových stránek, normativních právních aktů, statistických dat a vlastních dokumentů organizace NESEHNUTÍ jako jsou stanovy, výroční zprávy, tiskové zprávy, prezentace na webových stránkách, časopisy ALARM a PŘES, letáky, publikace.

3.4.2 Základní údaje o provedeném výzkumu

Cílová skupina	Internetová populace ČR
Šetření:	20.07. 2012 – 01.08. 2012
Počet respondentů	104
Zdroje respondentů	Nezjištěno 58.1% facebook.com 12.5% google.cz 8.5% christnet.cz 7.7% vyplnto.cz 4% search.seznam.cz 4%
Počet otázek	12
Typ otázek	Uzavřené
Návratnost dotazníků	59.3%

4 VÝSLEDKY

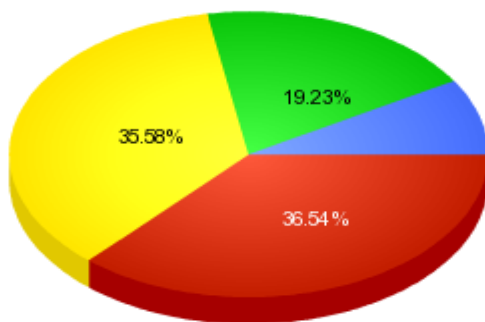
4.1 Internetový on-line výzkum

Graf č. 1

Znění otázky:

Po roce 1989 zesílila mezinárodní migrace a ČR se pro uprchlíky postupně měnila z tranzitní země na cílovou. Česká veřejnost tak přichází a v budoucnu bude stále častěji přicházet do styku s uprchlíky. Vnímáte příchod uprchlíků do České republiky jako problém?

Odpoověď	Počet	Globálně
Spíše ne	38	36.54%
Spíše ano	37	35.58%
Rozhodně ano	20	19.23%
Rozhodně ne	9	8.65%

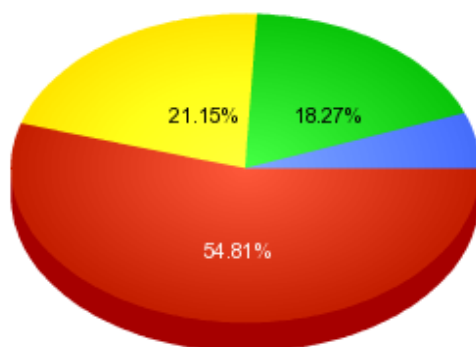
- spíše ne: 38 (36.54%)
- spíše ano: 37 (35.58%)
- rozhodně ano: 20 (19.23%)
- rozhodně ne: 9 (8.65%)

Graf č. 2

Znění otázky:

Jaký je Váš osobní vztah k uprchlíkům a migrantům?

Odpoověď	Počet	Globálně
Stejný jako k ostatním	57	54,81%
Negativní	22	21.15%
Žádní, jsou mi lhostejní	19	18.27%
Pozitivní	6	5.77%

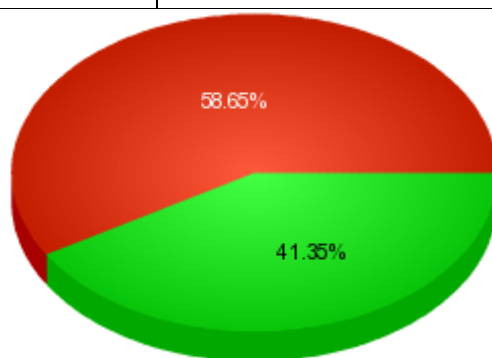
- stejný jako k ostatním: 57 (54.81%)
- negativní: 22 (21.15%)
- žádný, jsou mi lhostejní: 19 (18.27%)
- pozitivní: 6 (5.77%)

Graf č. 3

Znění otázky:

Setkal(a) jste se osobně s uprchlíkem?

Odpověď	Počet	Globálně
Ne	61	58,65%
Ano	43	41.35%

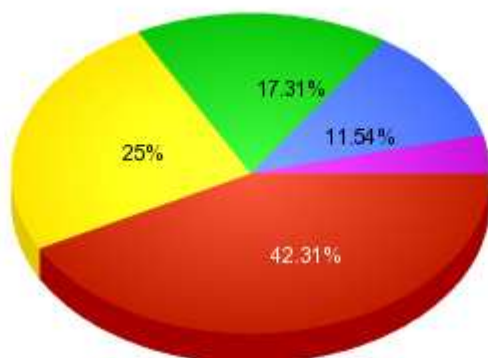
■ Ano: 43 (41.35%)
■ ne: 61 (58.65%)

Graf č. 4:

Znění otázky:

Je z Vašeho pohledu migrační politika ČR restriktivní?

Odpověď	Počet	Globálně
Nevím, o migrační politice ČR nemám informace	44	42,31%
Spíše ne	26	25%
Spíše ano	18	17,31%
Rozhodně ne	12	11,54%
Rozhodně ano	4	3,85%

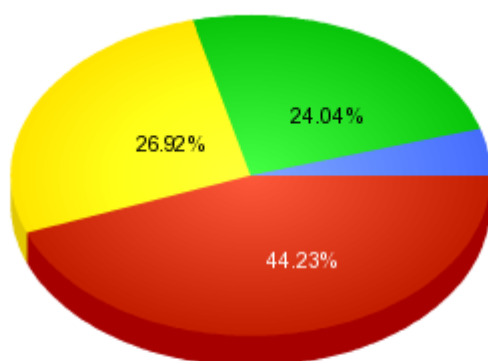
- nevím, o migrační politice ČR nemám informace: 44 (42.31%)
- spíše ne: 26 (25%)
- spíše ano: 18 (17.31%)
- rozhodně ne: 12 (11.54%)
- rozhodně ano: 4 (3.85%)

Graf č. 5:

Znění otázky:

Domníváte se, že je česká společnost ve vztahu k uprchlíkům zatížena předsudky, mýty a stereotypním uvažováním?

Odpověď	Počet	Globálně
Spíše ano	46	44,23%
Rozhodně ano	28	26,92%
Spíše ne	25	24,04%
Rozhodně ne	5	4,81%

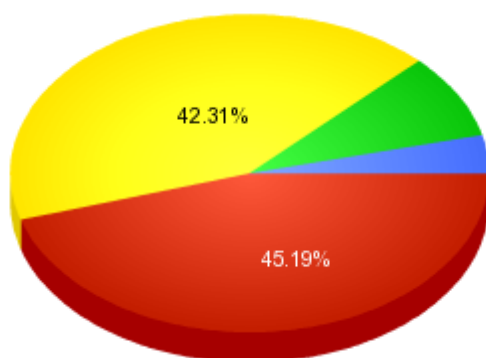
- spíše ano: 46 (44.23%)
- rozhodně ano: 28 (26.92%)
- spíše ne: 25 (24.04%)
- rozhodně ne: 5 (4.81%)

Graf č. 6

Znění otázky:

Souhlasíte s tvrzením, že hluboce zakořeněné mýty v uvažování přijímací společnosti mohou být zdrojem potencionálního sociálního napětí mezi většinovou společností a příchozími?

Odpověď	Počet	Globálně
Spíše ano	47	45.19%
Rozhodně ano	44	42.31%
Spíše ne	9	8.65%
Rozhodně ne	4	3.85%

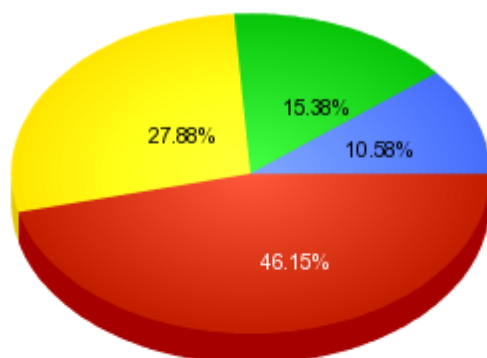
- spíše ano: 47 (45.19%)
- rozhodně ano: 44 (42.31%)
- spíše ne: 9 (8.65%)
- rozhodně ne: 4 (3.85%)

Graf č. 7:

Znění otázky:

Souhlasíte s výrokem, že jedině vzděláním lze bořit mýty a stereotypní uvažování a tím účinně předcházet sociálnímu napětí a zabezpečit bezproblémové soužití lidí z různých kulturních prostředí?

Odpověď	Počet	Globálně
Spíše ano	48	46.15%
Spíše ne	29	27.88%
Rozhodně ano	16	15.38%
Rozhodně ne	11	10.58%

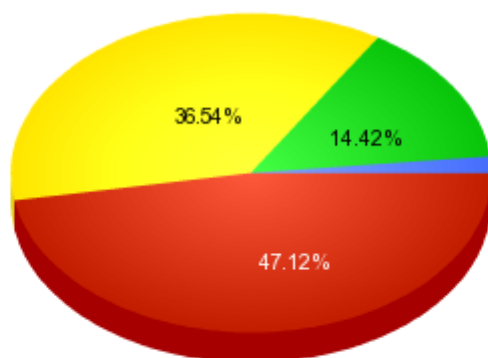
- spíše ano: 48 (46.15%)
- spíše ne: 29 (27.88%)
- rozhodně ano: 16 (15.38%)
- rozhodně ne: 11 (10.58%)

Graf. č. 8

Znění otázky:

Souhlasíte s výrokem, že vytvářením prostoru pro vzájemné setkávání lidí z různých kulturních prostředí a seznamování se prostřednictvím osobní zkušenosti, vede ke vzájemnému respektu, toleranci a k posílení občanské společnosti?

Odpověď	Počet	Globálně
Spíše ano	49	47.12%
Spíše ne	15	14.42%
Rozhodně ano	38	14.42%
Rozhodně ne	2	1.92%

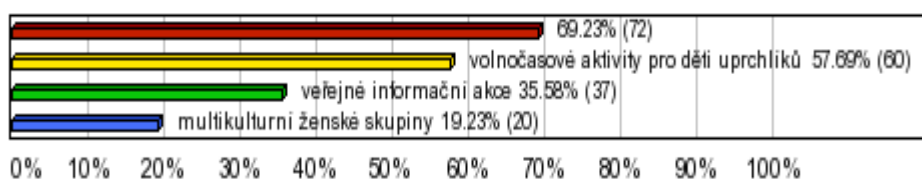
- spíše ano: 49 (47.12%)
- rozhodně ano: 38 (36.54%)
- spíše ne: 15 (14.42%)
- rozhodně ne: 2 (1.92%)

Graf. č. 9

Znění otázky:

Jaké aktivity ve prospěch jsou z Vašeho pohledu neúčinnější?

Odpověď	Počet	Globálně
Vzdělávací aktivity pro žáky a studenty (workshopy, besedy)	72	69.23%
Volnočasové aktivity pro děti uprchlíků	60	57.69%
Veřejné informační akce	37	35.58%
Multikulturní ženské skupiny	20	19.23%

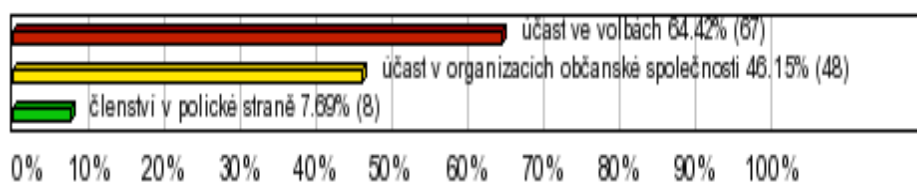
- vzdělávací aktivity (workshopy, besedy) pro žáky a studenty: 72 (69.23%)
- volnočasové aktivity pro děti uprchlíků : 60 (57.69%)
- veřejné informační akce: 37 (35.58%)
- multikulturní ženské skupiny: 20 (19.23%)

Graf č. 10

Znění otázky:

Člověk má možnost ovlivňovat věci veřejné účastí ve volbách, členstvím v politické straně nebo účastí v organizacích občanské společnosti. Jakou angažovanosti osobně preferujete?

Odpověď	Počet	Globálně
Účast ve volbách	67	64.42%
Účast v organizacích občanské společnosti	48	46.15%
Členství v politické straně	8	7.69%

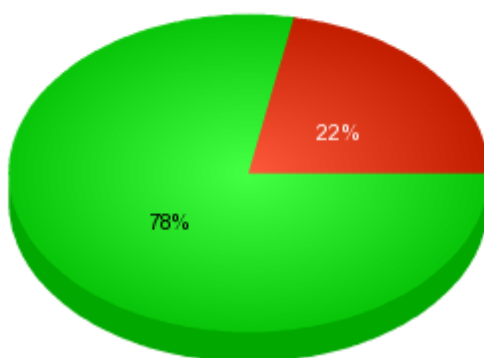
- účast ve volbách: 67 (64.42%)
- účast v organizacích občanské společnosti: 48 (46.15%)
- členství v politické straně: 8 (7.69%)

Graf č. 11

Znění otázky:

Domníváte se, že organizace občanské společnosti a sociální hnutí mohou svou veřejnou činností (osvětové a vzdělávací akce, veřejné mítinky, výstavy, workshopy) ovlivnit názory a přístup veřejnosti k aktuálním problémům a tím změnit politické preference voličů?

Odpověď	Počet	Globálně
Ano	78	78%
Ne	22	22%

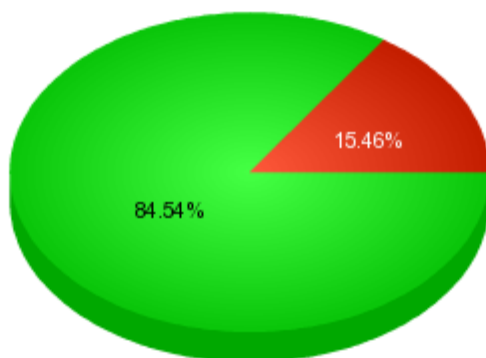
■ ano: 78 (78%)
■ ne: 22 (22%)

Graf č. 12

Znění otázky:

Domníváte se, že lokální hnutí mohou díky znalosti obyvatel a místa dokázat v malém měřítku změny, které by na celospolečenské úrovni mohly být dosaženy jen stěží?

Odpověď	Počet	Globálně
Ano	78	78%
Ne	22	22%

■ ano: 82 (84.54%)
■ ne: 15 (15.46%)

5 NESEHNUTÍ – NEzávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ

5.1 Historie organizace NESEHNUTÍ Brno

Kořeny organizace NESEHNUTÍ lze vysledovat několik let před samotným vznikem. V roce 1989 skupina studentů založila v Brně Hnutí Duha. Ideové zázemí vznikajícímu „zelenému hnutí“ poskytlo několik sociálních vědců např. J. Keller, J. Šmajš, H. Librová, E. Kohák a v kontextu některých antiglobalistických témat i Egon Bondy (Mareš, 2004). Pro pozdější spory s vedením se část členů rozhodla hnutí Duha opustit a založit novou sociálně ekologickou organizaci. Zakladatelé NESEHNUTÍ měli od počátku jasnou představu o poslání a struktuře budoucí organizace a disponovali i potřebnými znalostmi a zkušenostmi¹⁹. Nová organizace měla být maximálně demokratická, minimálně institucionalizovaná a otevřená všem aktivním lidem, kteří budou sdílet základní hodnoty.

5.1.1 Poslání a hodnoty

Nezávislé sociálně ekologické hnutí - NESEHNUTÍ bylo zaregistrováno v říjnu roku 1997.²⁰ Poslání a hodnoty organizace zakladatelé vyjádřili slovy: „*svoboda – zodpovědnost – angažovanost*“. Svoboda ve smyslu zodpovědného jednání jednotlivce jako základní podmínka zodpovědného jednání lidstva jako celku, víra ve smysl občanské angažovanosti a přesvědčení, že ekologické problémy je třeba vnímat spolu s jejich sociálními příčinami a důsledky a s ohledem na ně je řešit.

V organizaci se neuplatňuje klasický institut členství, nemá vůdce, předsedu, mluvčího ani ústředí. Status členství je nahrazen modelem osoby s hlasovacím

¹⁹ Hnutí Duha v roce 1993 uplatnilo strategii, kterou do České republiky přivezl americký protijaderný aktivista Paxus Calta. Jakub Patočka uvedl, že Paxovy zkušenosti, brilantní analytické schopnosti i mezinárodní rozhled byly pro zdejší protijaderné aktivity zejména v první polovině 90. let zcela nenahraditelné.

²⁰ NESEHNUTÍ BRNO. *Výroční zpráva za rok 2002*. Brno, 2003. Dostupné z: <http://nesehnuti.cz/nabizime/vyrocnizprava/>

právem...*Nejde nám o vybudování organizace s tisíci pasivních členů, ale o skutečné hnutí aktivistů a síť silných lokálních poboček*²¹. Účast na aktivitách je dobrovolná a není vázána na členství.

5.1.2 Zdroje, cíle a strategie NESEHNUTÍ

Každá organizace občanské společnosti potřebuje pro svou činnost zdroje – lidské, finanční, kulturní, morální. Lidskými zdroji se rozumí organizátoři, aktivisté, dobrovolníci, zaměstnanci. Kulturní zdroje představují expertní znalosti, know-how, metody práce. Morálním zdroje jsou pak představovány uznáním, veřejnou podporou a podporou ze strany celebrit (Císař 2008).

V době vzniku byla organizace NESEHNUTÍ postavena pouze na dobrovolnické práci. Postupem času se částečně profesionalizovala. Počet zaměstnanců se mění v závislosti na finančních možnostech organizace a úspěšnosti v grantových řízeních

Jedním ze základních problémů se kterým se organizace NESEHNUTÍ musí vypořádat, tak jako každá jiná nezisková organizace občanské společnosti, je zajištění finančních prostředků. Největším zdrojem příjmů jsou účelově zaměřené granty a dotace. Dalším zdrojem příjmu jsou sponzorské a individuální dary a příjmy z neziskové činnosti. Organizace NESEHNUTÍ od počátku funguje transparentně a o svém hospodaření a aktivitách informuje veřejnost na svých webových stránkách²².

Za dobu své činnosti získala organizace NESEHNUTÍ respekt i uznání a stala se významným lokálním aktérem.

Cíl kolektivního jednání bývá definován jako osoba, instituce nebo organizace, na nichž si protestující chtějí vynutit odpověď nebo reakci na své požadavky nebo křivdy (Císař, 2008:54). Repertoárem jednání se rozumí využívání kombinací různých strategií. Strategie je v sociologickém slovníku definována jako „*rozhodnutí nebo sekvence rozhodnutí vedoucí k dosažení cíle*“ (Jandourek 2004). Smyslem strategie je

²¹ NESEHNUTÍ Brno. *Výroční zpráva 1999*. Brno 2000. Dostupné z <http://nesehnuti.cz/nabízíme/vyrocnizprava/>

²² Výroční zprávy jsou dostupné na <http://nesehnuti.cz/nabízíme/vyrocnizprava/>

přesvědčit veřejnost o existenci problémů, který je třeba řešit či o oprávněnosti požadavků. Pro organizaci hnutí NESEHNUTÍ je charakteristická pestrá škála aktivit a tomu odpovídající strategie. Dominantní typ cíle neexistuje, v portfoliu jsou zastoupeny orgány státní správy a místní samosprávy, politické elity, český stát, mezinárodní instituce, zahraniční firmy, developerské společnosti, veřejné mínění.

Formy jednání i podoby protestu se v průběhu času měnily. V začátcích byly pro NESEHNUTÍ typické velké přímé akce jako demonstrace, blokády, happeningy, obsazování veřejných budov. Později přibylo více seminářů, přednášek, veřejných diskusí, besed, putovních výstav, informačních stánků, workshopů.

5.1.3 Kampaně

Ch. Tilly vysvětluje kampaň jako „*soustavnou a organizovanou veřejnou snahu vznášející kolektivní požadavky vůči svým cílům*“ (Tilly, 2004:1). V rámci kampaní se aktéři ukazují jako sociální a politický protivník. Cílem kampaní NESEHNUTÍ je upozorňovat na opomíjené problémy, prosazovat nové myšlenky, normy, bořit předsudky a stereotypy. Kampaně se mění a vzájemně propojují. Každá kampaň je nezávislá, má svého koordinátora a vlastní prezentaci na webových stránkách

„Zatímco na začátku byly kampaně motivovány především tím, že jsme nějakou věc považovali za špatnou nebo jsme chtěli naopak nějakou věc prosazovat, protože je dobrá, teď kladem mnohem větší daleko větší důraz na to, že musíme být nejenom přesvědčení, že děláme dobré a užitečné věci, ale musíme být také schopni naši snahu dobře podložit odbornými argumenty a podávat je také ve formě, která je přístupná širšímu spektru lidí“²³.

K otázce výběru témat pro jednotlivé kampaně se vyjádřil ve zpravodaji Alarm Milan Štefanec, když uvedl: *...Pokud se najde tým schopných lidí, kteří považují nějaký problém za závažný, chtějí se mu věnovat, mají ideu, jak se dá daný problém řešit a dokážou o tom přesvědčit i ostatní v NESEHNUTÍ, jsou schopni získat finanční*

²³ NESEHNUTÍ Brno. ALARM: Zpravodaj o životním prostředí a lidských právech. Brno: NESEHNUTÍ, zima 2007/jaro 2008, č. 38/39. 16-17 s. ISSN 1214-9632. online verze 1801-0415

prostředky i další spolupracovníky, tak může vzniknout kampaň NESEHNUTÍ²⁴.

V současné době organizace NESEHNUTÍ realizuje čtyři hlavní programy:

- Zaostřeno na hypermarkety²⁵,
- Ženská práva jsou lidská práva²⁶
- Společně rozmanitost²⁷,
- Ekoporadna²⁸

5.2 AKTIVITY ORGANIZACE NESEHNUTÍ S UPRCHLÍKY

První krátkodobá kampaň tematicky zaměřená na uprchlíky vznikla v roce 1997, druhá byla spuštěna v prosinci roku 2003. Zahraniční migrace a problémy uprchlíků, azylová politika České republiky a zemí sjednocených v EU, životní podmínky v azylových zařízeních, porušování lidských práv uprchlíků, předsudky a xenofobie v české společnosti jsou témata, která otevřela organizaci NESEHNUTÍ příležitosti k novým aktivitám.

5.2.1 „S.O.S. Čečensko“

Hlavním cílem kampaně „S.O.S. Čečensko“ bylo vyvolat pozornost a zájem veřejnosti o válečnou situaci v Čečensku, podat pravdivé a nezkreslené informace o zoufalé a beznadějně situaci čečenských běženců, upozornit na agresivní chování Ruské federace a laxní postoj české vlády. Kampaň reagovala na konkrétní politický problém (válka a porušování lidských práv) a označila viníka (ruská vláda s prezidentem Vladimírem Putinem a její zástupci v České republice). Pro kampaň byla zvolena strategie přímých akcí. Jako formy protestu se uplatnily happeningy, demonstrace před

²⁴ tamtéž

²⁵ Více na <http://www.hyper.cz>

²⁶ Více na <http://www.zenskaprava.cz>

²⁷ Více na <http://www.spolecnekrozmanitosti.cz>

²⁸ Více na <http://www.ekoporadna.cz>

budovou ruského konzulátu v Brně, ambasádou Ruské federace v Praze a veřejné besedy. Při protestech aktivisté a aktivistky NESEHNUTÍ spolupracovali s dalšími brněnskými nevládními organizacemi jako například SOVA, Člověk v tísni, brněnská pobočka Amnesty International. Zázemí pro konání besed poskytla Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně.

Protestní akce byly širokou veřejností většinou schvalovány a podporovány. Jednou z prvních úspěšných akcí byl happening „Zed' pro civilisty“²⁹ a demonstrace „Čečna volá o pomoc“. Organizátoři demonstrace sepsali a vydali výzvu vládě České republiky s požadavkem přerušit diplomatické styky s politickými představiteli Ruské federace a zařadit ji mezi státy podporující terorismus. V roce 2000 se aktivisté a aktivistky NESEHNUTÍ spolupodíleli na propagaci humanitární sbírky Společnosti Člověk v tísni při ČT s názvem „S.O.S. Čečensko“. NESEHNUTÍ společně se Společností Člověk v tísni při ČT a sdružením SOVA vydali protestní pohlednice adresované prezidentu Ruské federace Vladimíru Putinovi. Další významnou akcí, která vzbudila mediální zájem a podporu veřejnosti bylo symbolické rozloučení s odstupujícím ruským generálním konzulem G. Korolovem.³⁰

O úspěšnosti kampaně svědčí fakt, že se zástupce NESEHNUTÍ zúčastnil veřejného slyšení v Senátu parlamentu České republiky, po kterém následovala tisková konference. Přímé protestní akce byly ukončeny a aktivity organizace hnutí

²⁹ Účastníci protestu vystavěli z papírových krabic symbolickou zeď a vyslechli znění otevřeného dopisu pro premiéra Putina s žádostí o zastavení útoku ruské armády v Čečensku. Zdroj: NESEHNUTÍ Brno. *Informační zpravodaj Alarm*. Brno: Nesehnutí, 1999, č 2; výroční zpráva NESEHNUTÍ za rok 1999

³⁰ Aktivisté a aktivistky NESEHNUTÍ se zúčastnili oficiálního rozloučení s ruským konzulem Korolovem. Při rozloučení mu předali symbolickou láhev vodky s názvem „Maschadov“ zabalenou v čečenské vlajce a vyslovily naději, že s jeho odchodem končí i éra ne-komunikace a lhostejnosti k porušování lidských práv. Zdroj: NESEHNUTÍ Brno. Tiskové zprávy. *Nesehnutí se rozloučilo s ruským generálním konzulem* [online] 2001-07-12 [cit. 2011-04-26] Dostupné z http://nesehnuti.cz.stare_tiskovky/tiskovky2001.html

NESEHNUTÍ se soustředovaly na cyklické akce konané u příležitosti Týdne lidských práv.³¹

5.2.2 „Bezpečí pro uprchlíky“

Podnětem pro další pokračování v aktivitách týkajících se uprchlíků byla výzva sdružení Soužití 21 ke spolupráci při organizování kulturních akcí propagujících kavkazskou kulturu v České republice. Aktivisté a aktivistky NESEHNUTÍ výzvu přijali a zorganizovali v Brně týdenní pásmo kulturních akcí s názvem „Dny Kavkazu“. Shodou okolností ve stejnou dobu kontaktovala NESEHNUTÍ dvojice čečenských uprchlíků s žádostí o pomoc pro sebe a své přátele, kteří byli zadrženi na rakousko – české hranici. Za překročení hranice České republiky jim Ministerstvo vnitra ČR okamžitě zrušilo probíhající azylové řízení, aniž by byla zkoumána oprávněnost jednotlivých žádostí. Čečenským uprchlíkům hrozilo správní vyhoštění z České republiky zpět do Čečenska³². Aktivisté a aktivistky NESEHNUTÍ společně s aktivisty z brněnské pobočky Amnesty International zahájili novou kampaň.

Hlavním cílem kampaně bylo *zabránit deportaci* Čečenců zpět do země, kde jim hrozilo pronásledování a fyzická likvidace, dosáhnout obnovy azylového řízení a poskytnout veřejnosti pravdivé a nezkreslené údaje o skandálním přístupu českých

³¹ Týden lidských práv probíhá v rámci oslav Mezinárodního dne lidských práv. Součástí oslav je akce Maraton psaní dopisů. Psaní dopisů probíhá celý den v ulicích Brna a na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Psaní dopisů je součástí celosvětové kampaně, v jejímž rámci veřejnost posílá dopisy diktátorům zodpovědným za porušování lidských práv.

Mezinárodní den lidských práv se slaví 10.12.

³² Skupina šedesáti uprchlíků z Čečenska požádala v ČR o udělení azylu. Když zjistili, že jejich šance jej získat jsou minimální, rozhodli se odejít do Rakouska. Na nádraží v Českých Velenicích na skupinu Čečenců čekala Policie ČR a provedla kontrolu osobních dokladů a skupinu doprovodila k česko-rakouské hranici. V momentě, když uprchlíci začali přecházet řeku Lužnici, změnila Policie ČR taktiku a pomocí megafonu je upozornila na porušování zákona pro nedovolené překračování státní hranice. Policisté se objevili i na rakouské straně. Uprchlíci byli pochyťáni a vráceni zpět do ČR. Za pokus o přechod státní hranice bylo nařízeno vyhoštění z ČR a zastaveno azylové řízení. Zdroj: Alarm č. 22-únor 2004, Ruská ruleta ministerstva vnitra.

úřadů k uprchlíkům. Aktivisté a aktivistky NESEHNUTÍ informovali sdělovací prostředky o problému čečenských uprchlíků, apelovali na soudy projednávající podané žaloby proti zastavení azylového řízení a požadovali obnovu azylového řízení. Před budovou Ministerstva vnitra ČR v Praze postavili symbolický stanový uprchlický tábor a rozvinuli transparenty s hesly „*Nevracejte uprchlíky do války*“.

Přímé protestní akce byly úspěšné a splnily svůj účel. Ministerstvo vnitra ČR svolalo tiskovou konferenci a informovalo veřejnost o azylové politice ČR. Kampaň se setkala s velmi pozitivní odezvou nejen v médiích, ale i u spřátelených organizací a široké veřejnosti. Kampaň ukázala, že v azylové politice ČR jsou nedostatky a především, že téma migrace a uprchlictví je zcela na okraji zájmu politiků. Aktivisté a aktivistky NESEHNUTÍ společně s Amnesty International rozhodli, že se budou tématu migrace, uprchlictví a azylové politice ČR věnovat systematictěji. „*Jsmo znepokojeni tím, že český stát odmítá pomoci lidem, kteří utíkají z domovů před válkou či perzekucí a hrozí jim vyhoštění ze země. Monitorujeme řadu takových případů*“ uvedl koordinátor Jiří Koželouh³³. V prosinci 2003 byla spuštěna nová dlouhodobá kampaň „**Bezpečí pro uprchlíky.**“

5.2.3 Aktivity s uprchlíky

Zpočátku byla kampaň namířena proti české vládě a orgánům Ministerstva vnitra ČR s cílem dosáhnout strukturální změny v azylové politice. Později se kampaň zaměřila přímo na uprchlíky z pobytových středisek v okolí Brna a na českou veřejnost. NESEHNUTÍ zvolili strategii organizování volnočasových aktivit a osvětově vzdělávacích programů s uprchlickou tematikou pro veřejnost. K cílům kampaně se vyjádřili jednotliví dobrovolníci a koordinátoři takto: „*Chceme ukázat, že uprchlíci jsou lidé jako my, kteří nás nepřichází ohrožovat nebo nám brát práci, ale pouze hledají v České republice bezpečí.*“ (Martina Vodičková, koordinátorka akce NESEHNUTÍ).³⁴

³³ NESEHNUTÍ Brno. Tiskové zprávy. *Nesehnutí a AI uspořádají hry a táborák pro malé uprchlíky.* [online] 2004-07-09 [cit. 2012-04-27]. Dostupné z: http://nesehnuti.cz/stare_tiskovky/tiskovky2004.html

³⁴ NESEHNUTÍ Brno, Tiskové zprávy 2004. *Uprchlíci navštívili jeskyně.* [online]. 2004-12-19 [cit. 2012-04-27]. Dostupné z http://nesehnuti.cz/stare_tiskovky/tiskovky2004.html

„Chceme dosáhnout zlepšení vztahu veřejnosti k uprchlíkům a také zlidštění přístupu ministerstva vnitra k žádostem o azyl.“(Jiří Koželouh, koordinátor kampaně).³⁵

„Myslím, že jako dobrovolníci přinášíme do tábora radost a chvíle štěstí, přinášíme zapomenutí na nudu a beznaděj. Někdy je to málo, někdy naopak hodně.“(Radim Ošmera, koordinátor kampaně).³⁶

Volnočasové aktivity

CÍL: zpříjemnit a ukrátit čas dětem uprchlíků dočasně ubytovaných v pobytových střediscích Zastávka u Brna a Zbýšov; vytvářet prostor pro vzájemné setkávání a poznávání českých dětí s dětmi z různých kulturních prostředí; poskytovat konkrétní pomoc uprchlíkům.

Azylová procedura je zdlouhavá a v některých případech trvá i několik let, přičemž šance na získání azylu je mizivá (viz statistika udělených azylů). Uprchlíci a uprchlice první rok pobytu nesmějí pracovat a jsou nuceni žít v pasivitě. Nemají dostatek finančních prostředků, musí dodržovat přísný ubytovací řád, žijí v provizoriu. Situaci v pobytových střediscích špatně snášejí malé děti, které si často přivážejí ze svých zemí válečná traumata. Při plánování a organizování volnočasových aktivit navázali NESEHNUTÍ spolupráci s dalšími organizacemi jako Amnesty International, Berkat, SOZE, Základní škola Tišnov, Biskupské gymnázium Brno, Gymnázium Terezy Novákové Brno, Centrum volného času Lány, Diecézní Charita Brno, Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity Brno, Waldorfská škola Brno a dalšími neziskovými organizacemi zabývajícími se pomocí uprchlíkům.

Pro děti z pobytových středisek dobrovolníci a dobrovolnice organizovali výtvarné dílny, kulturní akce, naučné hry a sportovní aktivity přímo areálech nebo v jejich blízkosti. Oblíbenou a úspěšnou aktivitou bylo žonglování s míčky, kruhy a kužely. O tuto aktivitu projeví zájem nejen děti, ale i jejich rodiče. V roce 2006 se aktivity rozšířily o poskytování osobní asistence při hledání legálního zaměstnání a doučování

³⁵ tamtéž

³⁶ NESEHNUTÍ Brno. *ALARM Informační zpravodaj*, Nesehnutí, 2006, č. 31. Článek Dobrovolník mezi uprchlíky, ISSN 1214-9636, online verze ISSN 1801-0415

dětí. V roce 2008 NESEHNUTÍ zprostředkovali českým studentům návštěvu pobytového střediska v Zastávce u Brna. Uprchlíky nejdříve navštívili studenti a studentky brněnské střední školy později studenti z Jihočeské univerzity České Budějovice. Po zrušení pobytového střediska ve Zbýšově (2007) a později i v Zastávce (2009) volnočasové aktivity pokračovaly dál pro děti uprchlíků a migrantů žijících v okolí Brna.

Výlety a příměstské tábory

Uprchlíci a uprchlice navštívili Punkevní jeskyně v Moravském krasu, plavecký bazén a Technické muzeum v Brně, Dům ekologické výchovy Lipka, divadlo v Brně a ve Vyškově, brněnskou přehradu. Ve spolupráci s Centrem volného času Lány v Brně bylo umožněno dětem uprchlíků se zúčastnit příměstských táborů. Výlety a příměstské tábory jsou jednou z mála možností opustit areál pobytového střediska.

Multikulturní akce

Multikulturní Mikuláš se konal ve spolupráci s Amnesty International, Sdružením zabývajících se emigranty a studenty brněnských gymnázií. V roce 2008 a 2009 se studenti Gymnázia Terezy Novákové zapojili do akce Týden lidských práv a ve spolupráci s NESEHNUTÍm uspořádali a zajistili program pro Mikulášskou nadílku.

Cvičení

Od února 2009 probíhalo pravidelné multikulturní cvičení pro ženy. Diecézní Charita Brno poskytla prostory a dobrovolnice NESEHNUTÍ zajistily hlídání a program pro malé děti. Ženám dojíždějícím z Pobytového střediska Zastávka u Brna, které by se nemohly z finančních důvodů pravidelně účastnit, bylo propláceno jízdné.

Společné sázení stromků

Sázení stromků se stalo součástí kampaně Bezpečí pro uprchlíky a studentského projektu „Poznávám a pomáhám“³⁷. Cílem akce bylo zprostředkovat multikulturní setkání mezi žáky základní školy a uprchlíky. Herní program připravili žáci základní školy v Tišnově a studenti Filozofické fakulty Masarykovy univerzity. Koordinátor kampaně Radim Ošmera k akci uvedl: *...žákům chceme ukázat zajímavosti různých*

³⁷ Projekt „Poznávám a pomáhám“ se snaží vzdělávací a zážitkovou metodou dětem ze základních škol přiblížit problematiku a kulturu zemí odkud uprchlíci přicházejí.

*zemí, seznámit je s problémy, které tamější lidé řeší. Příchozím chceme dát najevo náš zájem a možnost rychleji navázat kontakt v nové zemi.*³⁸ Stromky byly postupně vysázeny v biocentru Sluňákov u Olomouce (2003), na Luckém vrchu u Poličky na Vysočině (2005) a v roce 2006 opět v biocentru Sluňákov. V roce 2005 bylo vysázeno 350 stromů, v roce 2006 více jak 140 stromů.

Protestní a cyklické akce

Přímé protestní akce nebyly v kampani příliš využívány. Jednou z větších protestních akcí byla Tichá hlídka³⁹ uspořádána v prosinci 2004 v rámci Týdne lidských práv. Cyklické akce se konají u příležitosti Mezinárodního dne, Mezinárodního dne uprchlíků, Dne proti rasismu, Dne uprchlíků a Týdne lidských práv. Akce pro děti probíhají v areálu Centra volného času Lány a jsou určeny českým dětem, dětem uprchlíků z pobytových středisek a dětem migrantů z okolí Brna. Při organizaci oslav NESEHNUTÍ spolupracují s dalšími neziskovými organizacemi (například Centrum volného času Lužánky – Lány, waldorfská třída ze Základní školy v Líšni, hasiči z Bohunic). V rámci Dne proti rasismu, Dne uprchlíků a Týdne lidských práv Nesehnutí každoročně organizují řadu akcí, které jsou spojeny s instalací informačních stánků, fotografických výstav, ochutnávkou tradičních jídel ze zemí odkud uprchlíci přicházejí, besedami a přednáškami.

Benefiční akce

Akci „Pivo na uprchlíky“ podpořili herec Arnošt Goldflam a spisovatel Ladislav Klíma. Z každého vypitého piva v klubu Fléda byla 1 koruna věnována na volnočasové aktivity pro děti migrantů a uprchlíků. Bleší trh byl poprvé uspořádán v roce 2009 na půdě Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Součástí programu byla série besed, přednášek a projekce filmů na téma migrace a gender, palestinsko – izraelský konflikt, práce cizinců v ČR. Besedy vedli odborníci z neziskových organizací a akademického

³⁸ NESEHNUTÍ Brno:Tisková zpráva 2005. Dostupné z <http://www.nesehnuti.cz/nabízíme/vyrocnizpravy/>

³⁹ Tichá hlídka před generálním konzulátem Ruské federace připomněla oběti rusko – čečenské války. Dvojice a trojice aktivistů a aktivistek se hodinu po hodině střídali v tiché stráž, v rukou měli transparenty a fotografie lidí, kteří byli zavraždění, uneseni nebo nuceni odejít do uprchlického tábora. Zdroj:<http://nesehnuti.cz/vystupy/obeti-valky-pripomnela-ticha-hlidka-2/>

prostředí (FSS MU, FF Palackého univerzity, International Organization for Migration, Poradna pro občanství, občanská a lidská práva). Výtěžek z blešího trhu byl použit na financování aktivit zaměřených na pomoc uprchlíkům z pobytového střediska Zastávka u Brna. Akci Pivo na uprchlíky podpořili herec Arnošt Goldflam a spisovatel Ladislav Klíma. Z každého vypitého piva v klubu Fléda byla 1 koruna věnována na volnočasové aktivity pro děti migrantů a uprchlíků.

Politický lobbying

Cíl: upozorňovat na nedostatky v azylové politice ČR, monitorovat konkrétní případy porušování lidských práv uprchlíků českými úřady, organizovat veřejné informační akce.

Dobrovolníci a dobrovolnice z kampaně Bezpečí pro uprchlíky od počátku věnují pozornost azylové politice České republiky, upozorňují na její nedostatky a restriktivnost, sledují přístup odpovědných orgánů k uprchlíkům a připomínají návrhy novel azylového zákona. V roce 2005 se zástupci NESEHNUTÍ společně s Amnesty International a dalšími nevládními organizacemi setkali s ředitelem Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra České republiky a v roce 2007 se NESEHNUTÍ připojilo k Migračnímu manifestu. Organizace NESEHNUTÍ úspěšně školí občanské iniciativy na Kavkaze v Podněstří⁴⁰.

V časopise PŘES jsou analyzovány jednotlivé azylové politiky a představovány země, odkud uprchlíci přicházejí. Časopis pravidelně informuje o aktivitách NESEHNUTÍ. V jednotlivých číslech časopisu byly představeny země, odkud uprchlíci přicházejí.

Vzdělávací aktivity workshopy, přednášky a besedy

Cíl: bořit mýty a předsudky, odbourávat stereotypní a xenofobní názory české společnosti podporovat aktivní lidi v aktivitách na pomoc uprchlíkům, přispívat k multikulturní výchově dětí.

Organizace NESEHNUTÍ realizovala a dále nabízí sérii multikulturních workshopů na různá témata. Přednášky a workshopy jsou realizovány pro školy zdarma. Trvají zhruba 30-50 minut a mohou být doplněny i projekcí filmových dokumentů nebo

⁴⁰ Více na <http://www/kavkaz.nesehnuti.cz/?lang=cz>

besedou se zajímavými osobnostmi. Pomocí prožitkových her a multimédií jsou žáci a studenti seznamováni s tématy migrace, uprchlictví, rasismus, lidská práva, multikulturalismus. Nesehnutí poskytují zájemcům o workshopy jednodenní školení, metodiku, podporu a spolupráci se zkušenými lektory a lektorkami.

5.2.4 Multikulti Challenge: Accepted! – Společně k rozmanitosti

Za podpory Ministerstva školství, tělovýchovy a mládeže ČR a Evropského sociálního fondu vznikl projekt s názvem „Multikulti Challenge: Accepted!“ zaměřený na žáky 2. stupně základních škol a studenty středních škol. Jeho cílem je vyvolat otevřenou diskusi o aktuálních tématech multikulturního soužití, migrace a lidských právech.

Projekt se skládá ze šesti interaktivních workshopů:

- Svět v pohybu: úvod do fenoménu migrace;
- Multikulturní společnost: utopie nebo realita?;
- Jaké to je být uprchlíkem?;
- Od předsudků k rasismu,
- Proč lidská práva?;
- Téma islám.

V roce 2010 organizace NESEHNUTÍ zrealizovala celkem 47 workshopů. Součástí programu bylo vyhlášení soutěže „Proti předsudkům“ a v jejím rámci NESEHNUTÍ uspořádalo zážitkově vzdělávací víkend pro 15 studentů a studentek ze středních škol, které se do projektu zapojily (Gymnázium Zlín – Lesní čtvrť, Gymnázium Boskovice, Střední škola sociální péče a služeb Zábřeh). *„Naším cílem je především práce studentům zpřístupnit široké veřejnosti, zviditelnit názory mladé generace, která bude mít v rukou další směřování české společnosti a příchozích v nich“* uvedla koordinátora projektu vzdělávacích aktivit mgr. Radka Vejrychová⁴¹.

⁴¹ NESEHNUTÍ Brno. *Soutěž proti předsudkům*. Tiskové zprávy [online], [cit.2012-04-27]. Dostupné z <http://nesehnuti.cz>

Projekty studentů byly představeny v rámci Týdne lidských práv a na stránkách čtvrtletníku PŘES.

NESEHNUTÍ usilují o kvalitní vzdělávání, informování, podporu rozmanitosti, tolerance, spolupráce, otevřenosti novým zkušenostem, setkávání se a pomoci příchozím. Na programu kampani pracuje okolo deseti dobrovolníků a dobrovolnic a 3 zaměstnanci na pozicích: koordinátorka programu, koordinátorka projektu Multikulty Challenge: Accepted! a šéfredaktor časopisu Přes.

5.3 Diskuse

Organizace NESEHNUTÍ představuje tu část občanské organizované společnosti, kterou tvoří mimoparlamentní aktivistické organizace reprezentující nejrůznější typy společenských a politických zájmů. NESEHNUTÍ není typickou nevládní organizací, ale ani volným uskupením aktivistů. Svými znaky vyhovuje strukturálně-operacionální definici, ale vykazuje i znaky sociálního hnutí. O. Císař hovoří o tzv. transakčním aktivismu.

Organizace NESEHNUTÍ vyhledává sociální a ekologické problémy, které jsou politickou elitou opomíjeny, neboť právě v opomíjených tématech vidí prostor pro občanskou aktivitu vedenou zdola. Z internetového výzkumu vyplynulo, že převážná většina respondentů (78%) se domnívá, že organizace občanské společnosti a sociální hnutí mohou svou veřejnou činností (osvětové a vzdělávací akce, veřejné mítinky, výstavy, workshopy) ovlivnit názory a přístup veřejnosti k aktuálním problémům a tím změnit politické preference voličů, a že lokální hnutí mohou díky znalosti obyvatel a místa dokázat v malém měřítku změny, které by na celospolečenské úrovni mohly být dosaženy jen stěží. Organizace NESEHNUTÍ se jeví jako vhodnou platformou pro aktivní občany, kteří projevují zájem o věci veřejné, ale nevědí jak je prosazovat.

Kampaně a programy organizace NESEHNUTÍ jsou zaměřeny jak na lokální, tak i celostátní problémy. Jsou nezávislé, ale vzájemně se prolínají a setkávají v praktické rovině. Pro NESEHNUTÍ je typická různorodost zájmů. Na jedné straně je pestrost zájmů atraktivní pro dobrovolníky, na druhé straně může snižovat konkurenceschopnost

v porovnání s tematicky jednostranně zaměřenými organizacemi.

Práce NESEHNUTÍ je postavena na práci dobrovolníků, ale od roku 2000 prochází procesem profesionalizace. Nejčastější motivací pro dobrovolníky je možnost 1) setkávat se s lidmi stejně smýšlejícími, 2) seberealizace, 3) spojování sociálních a ekologických témat, 4) pestrost zájmů. Dobrovolníci a dobrovolnice jsou často studenti středních škol a Masarykovy univerzity. Disponují volným časem a některými expertními znalostmi s organizací NESEHNUTÍ spolupracují po dobu svého studia. Cirkulace studentů tak zamezuje syndromu vyhoření.

Migraci a uprchlictví byly věnovány kampaně „S.O.S. Čechensko“ a „Bezpečí pro uprchlíky“. Zpočátku byly upřednostňovány přímé protestní akce a veřejné besedy, později cyklické akce konané u příležitosti Týdne lidských práv. Kampaň „Bezpečí pro uprchlíky“ probíhala v letech 2003-2010. V rámci kampaně NESEHNUTÍ činnost zaměřili na volnočasové aktivity, osvětově-vzdělávací aktivity a politický lobbying. Zvláštní pozornost byla věnována ženám a dětem. Jednou z hlavních činností se staly besedy a workshopy pro základní a střední školy. Kampaň Bezpečí pro uprchlíky přešla v program „Společně k rozmanitosti“.

Více než polovina respondentů (54.81%) se přiklání k názoru, že příchod uprchlíků do ČR je problém. Nadpoloviční většina se s uprchlíkem nikdy nesešla tváří v tvář a téměř polovina nemá informace o migrační politice ČR. Převážná většina respondentů 71.15% se přiklání k názoru, že česká veřejnost je ve vztahu k uprchlíkům zatížena předsudky, mýty a stereotypním uvažováním a téměř polovina respondentů připouští, že hluboce zakořeněné mýty v uvažování české veřejnosti mohou být zdrojem potencionálního napětí mezi většinovou společností a uprchlíky. Většina respondentů se přiklání k názoru, že vzděláváním lze bořit mýty a stereotypní uvažování a tím účinně předcházet sociálnímu napětí a zabezpečit bezproblémové soužití lidí z různých kulturních prostředí. 62% respondentů se přiklání k názoru, že vzájemné setkávání lidí z různých kulturních prostředí a seznamování se prostřednictvím osobní zkušenosti, vede ke vzájemnému respektu, toleranci a k posílení občanské společnosti. Za nejúčinnější aktivity považují respondenti vzdělávací aktivity a volnočasové aktivity pro děti. Stanovená hypotéza se potvrdila.

6 ZÁVĚR

Na počátku své práce jsem si stanovila cíl - popsat historii a současnost aktivit organizace NESEHNUTÍ s uprchlíky a potvrdit či vyvrátit stanovenou hypotézu. Domnívám se, že tohoto cíle se mi podařilo dosáhnout.

Po listopadu 1989 započal v České republice demokratizační proces a obnova občanské společnosti. První občanská sdružení začala vznikat v roce 1990 a postupem času vznikla síť lidsko-právních a ekologických organizací. Část aktivní občanské společnosti se začala spojovat s veřejným dobrovolnictvím a veřejným aktivismem.

Při zkoumání organizace NESEHNUTÍ jsem zjistila, že NEzávislé Sociálně Ekologické Hnutí je zajímavou a úspěšnou sociálně ekologickou organizací, která za dobu své činnosti získala respekt i uznání a stala se významným aktérem, kterému se vhodným využíváním formálních i neformálních příležitostí daří vstupovat do veřejného prostoru, ovlivňovat veřejné mínění, ale i rozhodování příslušných institucí veřejné správy a místní samosprávy.

Česká republika není vystavena migračním vlnám, tak jako středomořské státy. Je bezpečnou zemí obklopenou dalšími bezpečnými zeměmi a nemá vnější hranici EU. Problematika migrace a uprchlictví je na okraji zájmu veřejnosti i politiků a běžný občan nemá příliš možností se osobně s uprchlíky setkat a je zatížen řadou předsudků o uprchlících. Organizaci NESEHNUTÍ se daří prostřednictvím osvětově a vzdělávacích aktivit zpřístupňovat uprchlickou tematiku širší veřejnosti a přenášet tak diskuse o migraci a uprchlících do veřejného prostoru. O úspěšnosti svědčí přiznání finanční podpory v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

7 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

CÍSAŘ, Ondřej. *Politický aktivismus v České republice: Sociální hnutí a občanská společnost v období transformace a evropeizace*. 1.vyd. Brno: Centrum pro výzkum demokracie a kultury, 2008. Politologická řada. 187 s. ISBN 978-80-7325-168-0.

DRBOHLAV, Dušan., UHEREK, Zdeněk. *Reflexe migračních teorií*. Geografie 2007. In *Sborník České geografické společnosti*, 2007, roč. 112, 2. 125-141 s.

GABAL, I., VÁCLAVÍKOVÁ HELŠUSOVÁ, L., *Migrace v rozšířené Evropě*. Praha. Gabal Analysis Consulting, 2002, 51 s. ISBN 80-238-9199-5. Dostupné z: http://www.gac.cz/userfiles/File/nase_prace_vystupy/GAC_migr_migrace_vrozsirene_Evrope.pdf

GIDDENS, Anthony. *Sociologie*. 1. vyd. Praha: Argo, 1999. 595 s. ISBN 80-7203-124-4

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum*. 1. vyd. Praha: Portál 2005. 408 s. ISBN 978-80-7367-485-4

HONUSKOVÁ, Věra. *Pojem „uprchlík“ v acquis a jeho transpozice do vnitrostátního práva*. In JÍLEK, D., POŘÍZEK, P. eds. *Společný evropský azylový systém: Transpozice směrnice*. Sborník z vědeckého semináře. Brno: Aspi, 2008, 21-45 s. Dostupné z www.ochrance.cz/uploads/tx.../azylovy_transpozice_konference.pdf

HUGO, G., *Migration, Development and Enviroment*. IOM 2008. Dostupné z <http://www.ciesib.columbia.edu/repository/pern/papers/hugo-statement.pdf>

JANDOUREK, Jan. *Sociologický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál 2001. 288 s. ISBN 80-7178-535-0

KRCHOVÁ, A., VÍZNEROVÁ, H. *Diskriminace azylantů a azylantek v ČR z genderové perspektivy. Fakta a doporučení*. 1. vyd. Praha: Evropská kontaktní skupina v České republice 2008. 76 s. ISBN 978-80-254-2035-5

KOPECKÝ, Martin. *Nová sociální hnutí a tvorba identity*. Socioweb: Sociologický webmagazín, č. 07/2007. Praha: Akademie věd ČR, 2007. Dostupné z: <http://www.socioweb.cz/index.php?disp=teorie=shv=3001st=106>

KURIC, Aurelián. *Uprchlíci a sociální práce: studijní text*. Brno: SOZE 1997. 41 s. Dostupné z: <http://www.unhcr-centraleurope.org/cz/pdf/zakladni-informace/vyzkumne-a-odborne-prace/uprchlici-a-socialni-prace-aurelian-kuric-1997.html>

MAREŠ, Miroslav. *Ekoterorismus v České republice. Rexter*. 2004, č. 01/2004. ISSN 1214-7737. Dostupný z: <http://rextex.cz/ekoterorismus-v-ceske-republice/2004/05/01>

MATOUŠEK, Oldřich a kol. *Sociální služby: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. 1. vyd. Praha: Portál 2007. 184 s. ISBN 978-80-7367-310-9

MATOUŠEK, Oldřich a kol. *Slovník sociální práce*. 1. vyd. Praha: Portál 2003. 288 s. ISBN 80-7178-549-0

MOLEK, Pavel. *Právní pojem „pronásledování“ v souvislostech evropského azylového práva*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck 2010. 205s. ISBN 978-80-7400-164-2

MÜLLER, Karel B. *Evropa a občanská společnost projekt evropské identity*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON) 2008. 238 s. Knižnice Sociologické aktuality, 15. sv. ISBN 978-80-86429-84-7

MÜLLER, Karel B. *Politická sociologie. Politika a identita v proměnách modernity*. 1. vyd. Praha: Portál 2008. 215 s. ISBN 978-80-7367-380-2

NIESSEN, Jan. *Rozmanitost a soudržnost: nové úkoly v oblasti integrace imigrantů a menšin*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR 2000, 115 s. ISBN 92-871-4345-5

ROUBALOVÁ, V., GÜNTEROVÁ, T., KOSTLÁN F. *Příchozí*. 1. vyd. Praha: G plus G, 2005. 115 s. ISBN 80-86103-82

SKOVAJSA, Karel, a kol. *Občanský sektor: organizovaná občanská společnost v České republice*. 1. vyd. Praha: Portál 2010. 376 s. ISBN 978-80-7367-681-0

STOJANOV, R., STRIELKOWSKI, W., DRBOHLAV D., *Pracovní migrace a remitence: Současné trendy v době ekonomické krize*. Geografie, 2011, č. 4 [online]. [cit.2012-04-27]. Dostupné z http://geography.cz/sbornik/wp-content/uploads/2012/01/g11-4-1_stojanov_striekowski_drbohlav.pdf

Právní předpisy

OSN: *Ženevská konvence* [online]. 2011 [cit. 2012-04-27]. Dostupné z: <http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/uprchlici.pdf>

OSN: *Všeobecná deklarace lidských práv* [online]. 2012 [cit. 2012-04-27]. Dostupné z: <http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/vseobecna-deklarace-lidskych-prav.pdf>

ČESKO. Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1990, částka 19

ČESKO. Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a doplnění některých souvisejících zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1997, částka 80

ČESKO. Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1995, částka 65

Dokumenty NESEHNUTÍ

Stanovy Nezávislého sociálně ekologického hnutí NESEHNUTÍ Brno. Dostupné z: [http:// www.nesehnuti.cz.nabizime/stanovy](http://www.nesehnuti.cz.nabizime/stanovy)

Fundraisingový kodex Nezávislého sociálně ekologického hnutí NESEHNUTÍ Brno. Dostupné z <http://www.nesehnuti.cz.nabizime/stanovy>

NESEHNUTÍ Brno. *Výroční zprávy 1997-2010.* Dostupné z <http://www.nesehnuti.cz/nabizime/vyrocni-zprava>

NESEHNUTÍ Brno. *ALARM: Informační zpravodaj.* Brno: 1999-2010. ISSN 1214-9632

NESEHNUTÍ Brno. *Tiskové zprávy 2000-2010.* Dostupné z <http://www.nesehnuti.cz>

Seznam příloh

Příloha č. 1: Mezinárodní právo uprchlické a lidsko-právní dokumenty

Příloha č. 2: Přehled aktivit za vymezené časové období 1999-2010

Příloha 1:

Mezinárodní právo uprchlické a lidsko-právní dokumenty

Předpisy mezinárodní uprchlického práva:

- Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951
- Protokol z roku 1967,
- Úmluva o právním postavení osob bez státní příslušnosti z roku 1954
- Úmluva o omezení případů bezdomovectví z roku 1961,
- Úmluva Organizace africké jednoty upravující zvláštní stránky uprchlických problémů v Africe z roku 1969,
- Kartagenská deklarace o uprchlících z roku 1984.

Důležité lidskoprávní dokumenty pro tvorbu azylové politiky:

- Všeobecná deklarace lidských práv z roku 1948,
- Evropská úmluva o ochraně lidských práv a svobod,
- Úmluva o právech dítěte,
- Evropská sociální charta,
- Mezinárodní pakt o občanských a politických právech,
- Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech,
- Evropská úmluva o státním občanství,
- Úmluva proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání,
- Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen,
- Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace

Příloha č. 2

Přehled aktivit za vymezené časové období 1999-2010

Rok	Repertoár jednání
1999	<ul style="list-style-type: none"> • happening Zeď pro civilisty • protestní akce před budovou ruského konzulátu v Brně -pomalování vchodu nápisy „Vrazi“, „Hanba“, „Už hoří Groznyj“, „Nu pogodi!“ • protestní akce „Čečna volá o pomoc“ a postavení tzv. mírových hlídek • pietní akt připomenutí si obětí čečenského konfliktu „Světlo pro Čečensko“ • výzva
2000	<ul style="list-style-type: none"> • podílení se na propagaci humanitární sbírky Společnosti Člověk v tísní při ČT s názvem „S.O.S. Čečensko“ • přednáška se Šimonem Pánkem • demonstrace v Praze před ruskou ambasádou • účast zástupce NESEHNUTÍ na veřejném slyšení v Senátu Parlamentu ČR • připojení se k Memorandu nevládních organizací adresované vrcholným představitelům ČR • vydání protestních pohlednic pro prezidenta Putina • tichý protest před ruským konzulátem v Brně – rozvinutí ostnatého drátu s vpletenými jmény desítek povražděných lidí ruskou armádou po dobytí města Groznyj • happening „Pštosí minuta“ před konzulátem ruské federace v Brně
2001	<ul style="list-style-type: none"> • veřejná debata za účasti novináře J. Štětiny • finanční sbírka vyhlášená L. Kysučanem jako vyjádření podpory akcím proti válce a shromáždění finančních prostředků na zaplacení soudních výloh za odsouzené aktivisty z NESEHNUTÍ a SOVA a slavnostní předání šeků na konto Městského soudu v Brně • spoluúčast na vytvoření mezinárodního memoranda nevládních organizací z ČR, Ruska, Litvy, Lotyšska a Polska adresovaného Radě Evropy odsuzujícího porušování lidských práv ruským státem a žádajícího po mezinárodních institucích sjednání nápravy • rozloučení s představitelem ruského státu v Brně, generálním konzulem G. Korolovem lahví speciální vodky Maschadov zabalenou v čečenské vlajce
2004	<ul style="list-style-type: none"> • promítání českých pohádek • výroba masek a karneval • výlet do Vyškova s návštěvou dětského divadelního představení a pouťových atrakcí • návštěva plaveckého bazénu v Brně • návštěva Brna s prohlídkou Staré radnice, přehrady a hradu Veveří • výlet parníkem • dětský den • malování a drakiáda v PS Zastávka u Brna a Zbýšov • výlet do Punkevních jeskyní v Moravském krasu a propasti Macocha • 5 víkendových dopolední • dvoudenní výlet do Horky nad Moravou s prohlídkou Olomouce, pobytem v lesní chatě v Litovelském Pomoraví, promítání diapozitivů o floře a fauně,

	<ul style="list-style-type: none"> • sázení stromků na pozemcích výukového ekocentra Sluňákov • workshop žonglování • protestní akce vytvoření stanového uprchlického tábora před budovou ministerstva vnitra ČR • předání petice s 1407 podpisy lidí žádající obnovení azylového řízení pro skupinu 60 Čečenců • zpracování analýzy české azylové politiky a její předání politikům • spoluúčast na veřejném shromáždění v Praze s cílem upozornit na zoufalou situaci Čečenců • společné setkání NNO s ředitelem odboru azylové a migrační politiky MV • vydání čtvrtletního časopisu Přes a letáku • besedy a přednášky pro veřejnost, na školách a festivalech • promítání filmů • vernisáž výstavy „Tak blízko, tak daleko“ Jindřicha Štreita • víkendové školení o uprchlické tématice pro dobrovolníky
2005	<ul style="list-style-type: none"> • kurzy žonglování • turnaje v piškvorkách • lesní hra vlnkovaná • návštěva Domu ekologické výchovy Lipka • návštěva Janáčkova divadla a divadla Radost • hry s dětmi v Brně na Moravském náměstí u příležitosti mezinárodního dne uprchlíků • sázení stromů v CHKO Žďárské vrchy • Mikulášská besídka na Biskupském gymnáziu • výstava „Uprchlíci u nás“ • dokončení manuálu pro dobrovolníky • besedy a workshopy • distribuce benefičních placek • publikace sociálního plakátu • časopis PŘES • připomínkování zákona o azylu
2006	<ul style="list-style-type: none"> • akce pro děti ve spolupráci Centrem volného času Lužánky-Lány • oslava Mezinárodního dne dětí • pětidenní příměstský tábor v Lánech • 10 jednodenních návštěv Centra volného času Lužánky-Lány • doučování dvou dětí z Palestiny a jejich příprava na přijímací zkoušky na SŠ • vyhlášení celostátní multimediální soutěže pro SŠ „Nebe není pro každého modré“ • poskytování odborného poradenství pro semináře o lidských právech na Biskupském gymnáziu v Brně 2x měsíčně • besedy a workshopy v Brně • vydávání časopisu Přes • poskytování asistence žadatelům o azyl • pomoc při zařizování přiděleného integračního bytu
2007	<ul style="list-style-type: none"> • ukončení vzdělávacího projektu na Biskupském gymnáziu v Brně • volnočasové aktivity pro děti z PoS Zastávka a Zbýšov (rukodělné, a

	<p>výtvarné aktivity, soutěže a hry)</p> <ul style="list-style-type: none"> • příměstský tábor • Mikulášská besídka na Biskupském gymnáziu v Brně • dvě besedy o novele azylového zákona • časopis Přes
2008	<ul style="list-style-type: none"> • výtvarné a sportovní aktivity pro děti z PoS Zastávka u Brna • návštěva středoškolských studentů v PoS • návštěva PoS se studentkami Jihočeské univerzity • oslava Evropského týdne proti rasismu - Integrační den ve volnočasovém centru v brněnských Lánech • oslava Mezinárodního dne uprchlíků a Mezinárodního dne dětí • benefiční akce Pivo na uprchlíky • Mikulášská besídka ve spolupráci s brněnským gymnáziem Terezy Novákové • časopis PŘES
2009	<ul style="list-style-type: none"> • vyjížďky do pobytového střediska Zastávka u Brna • tvořivé aktivity v Brně • Mikulášské odpoledne • spolupráce se základními a středními školami • 15 workshopů • besedy • časopis PŘES • publikace pro nejmenší děti • bleší trh spojený s přednáškami a diskusním maratonem • sborník z multikulturních genderových seminářů „Život v multikulturní společnosti-konfrontace a výzvy“ • fotografická soutěž <i>Multikulti subjektivem: My a ony</i> • vydání letáku, omalovánky, dětské brožury s pexesem • multikulturní cvičení pro ženy
2010	<ul style="list-style-type: none"> • workshopy v rámci projektu Multikulti Challenge:Accepted! • 47 workshopů na školách • podpora akcí „Postavme se chudobě“ otiskem boty na bílou pásku • Mikulášská besídka • výjezdy do přijímacího střediska • bleší trh • vyrobeny propagační samolepky, stojánky • výtisk informačních letáků • brožury pro žáky 1. stupně základních škol s příběhy příchozích • časopis PŘES